

310253 వ్ర తి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను

Vol. 9. } చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ నవంబరు నెల 17-వ తేది శుక్రవారము } No. 191
నంపుటము ౯ } డుండు భి నా మ పం వ ర్ప ర ము, కా ర్తికమాస బహుళి త్రయోదశి ౧౩ } సంవత్సరం ౧౯౧౦

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పులకు మంచిమందు

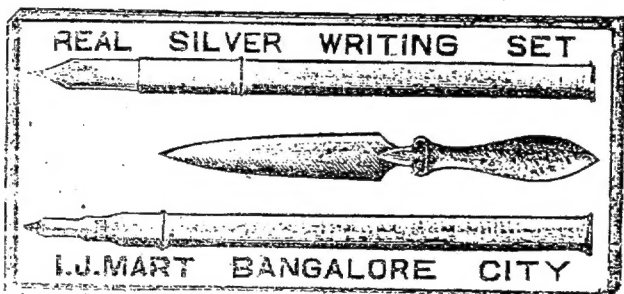
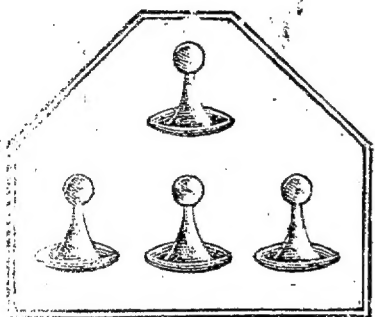
అమృతాంజనము గాయము వుండకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్ర తి యి ం ట ను ం డ ద గి న ది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాను. సకలుమందులవలన మోసముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదుఅమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మంచి బంగారుతో
తయారుచేయబడిన వస్తుగుండీలు.
వెనుకప్రక్కకు వ్రాడిబిల్ల వేసినది.
వెల 4 గుండీలకు
2-8-0 మాత్రమే.

మంచి వాడితో చేయబడిన పెన్సిల్, స్టీలుకడ్డి
పేపర్ కట్టర్ అంతయు రూ. 12-0-0 మాత్రమే. బహు
మతిగా, నిచ్చుటకు నిండా జ్ఞాఘ్యమైనది. ఒకటి తెచ్చించి
చూచినయెడల దీని కూలిమాత్రమే 12 రూ. ఇవ్వవచ్చు
నని మీరే తెలియును. కొద్దిగానున్నవి. "డికెంబరు" నెల
సమీపించినది. తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు.

పొట్టు ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్పు, నగర్తవేట, బెంగుళూరు శిటి.

107-108 స్క్రీల యెండవేడిమి తెలియకుండు తెట్లు ? (3)
వైట్టరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి (1045)

అమృతామృతతైలము

ఈ ప్రసిద్ధియైన తైలమురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ తైలము; కండ్లకును, ముక్కుకును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును. తిలనొప్పులను బోగొనదు; అతినిద్రను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; వెరసిన వెంట్రుకలను నలుపు చేయును; పట్టుగుచ్చినతె వెంట్రుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను రానియ్యదు. యోచన చేయువారికి ఇది మిక్కిలి మంచితైలము. సమస్తమైన నేత్రరోగములకును, తిరోగములకును జగత్ప్రసిద్ధిచెందినది. బ్యాకింగు, పోస్టికలు ప్రత్యేకము. ధర 6 అవున్సుల సీసా రూ 1-0-0. [క్యాటలాగు ఉచితము. తిరివిలొసము. "పండిట్" మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పకోవీధి, మదరాసు.

న వ ర ము బ ం గ ర ము చే

తయారుచేయబడిన
పద్మాని, క్లాబ్ టైమర్, డాన్
చంద్ర, సాదా బాలామణి, హానా,
కంకర, పాశ్చి, బొంబాయి, కంకర,
రాజాచరి, నగ్గొయిని మంగళారామ ము
దలగు రకముల గాజులు అన్ని నైజుల
లోను స్థానంలో నిక్షిప్తమైనవి.
ఇవ్వముత్యాలతో తయారు చేసిన
వాషియంబును. 6
ఉమ్మడి కామయ్యశెట్టి,
(1842) గురుస్వామిశెట్టి
నగల వర్తకులు శైవాచార్యశాస్త్ర, మదరాసు.

స్వదేశీ దీపము !

స్వదేశీ దీపము !

ఈ హాది దీపములు మా కళ్యా
గారములో ఇతరదీపా కంటే ప్రత్యేకము.
చూపునట్లు కంతువలె నుండును. ఈ
దీపమునం దుండు భాగములను విడి
విడిగా తీయవచ్చును. వెళ్లవెళ్ల
మిరాకిదాడులు, జమీందారులు,
మహారాజులు మన్నగువారి దేవులను
బడిసినది. 1-కి ధర తపాలు ఖర్చుతో
సహా రూ 7-8-0 లు మాత్రమే.
ఈ దీపముయొక్క ఎత్తు 22 అంసుల
ములు. మైనపున తీయబడుట వూడ
తగిన మెరు యిత్రచేతనే తయారు
చేసి పంపబడును. 1-కి ధర 6-12-0
మాత్రమే, అంతయు చేరి తపాలు
ఖర్చులు లేకుండా రూ 8-4-0 లకు
పంపబడును. మైనపు కత్తి మెరు
తేకుండా తీయవచ్చుల మెరుతో
పంపబడిన పంపబడును.
S. RAMA Aiyer,
P. O. No. 238, Calcutta

శాస్త్రసమృతమైన జ్యోతిషము
మీ శాశ్వతము కాని కంతుల వాడుకగాని పంపును.
కవిలో చెప్పబడిన తైలవ్యాధినిగ్రహముతో మధ్యల విశాళం
చేసి రుణ విమృశము ఒక సంవత్సరము వ్రాసి రూ 1-8-0
కాగితకాగితములు మహారాష్ట్రములు రూ 5. రిక మహారాష్ట్ర
అంతర్గతకాగితములు వ్రాసి రూ 5. శ్రీధరవెంకటేశ్వరశాస్త్రి
శేధునాథు. అంబాశివీల పోట్లు (గోదావరి జిల్లా.

గోదావరి బుక్కు డిపో

రాజమండ్రి.

మా వద్ద వెలకు దొరకు గ్రంథములు

Just out అన సూయ Up to-date

అయి దంకముల క్రొత్తనాటకము

ఏ సతీరత్నము తన పాతిరత్నమును సతీరత్నమున (will power) చే, పగటిని రాత్రిగా చేసి పుష్పిని గడ్డకడ లాడించి, పుష్పిని- తలకిందుగా చేసి- బహుమతి మల్లకల్లలముగా చేసి వైచేనో- ఏవారీమణి- రాత్రి కనకముగా చేసి భవాని- లక్ష్మి- సర్వకలులకు గ్రంథములు - వెలిపివోయిన క్రమార్థములకు శృంగభంగమును-నూర్వోదయకావళి-కారణమున వికలదీప్తియును దాని కావలసి పుష్పిని తన నూర్వోదయమును గావించి లోకమున కాంతి పతాకమును ప్రతిష్ఠించినదో అట్టిభారతసతి తిలకలగు సుమతి కేవియొక్కయు అనసూయా కేవియొక్కయు చరిత్రములను వ్యవచయించునై లిని గ్రంథములను కనుకూల మగు యొక్కయు క్రొత్తపాఠ్య పట్టకం (onges) చేసి ప్రచురింప బడినది.

గ్రంథకర్త:- శ్రీ శ్రీ గంగాధరరామ శాస్త్రిగారు వెల రూ 0-12-0.

శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

నాటక రాజములు

పాదుకాపట్టాభిషేకము (వెళ్ళునాటకసమాజములచే ప్రదర్శించబడుచున్నది, క్రొత్త కూర్పు) ... 1 4 0
సకలస్వతి క్రొత్తనాటకము ... 1 0 0
సారంగధరనాటకము (క్రొత్తకూర్పు) ... 0 8 0
బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహాచార్యుల గాటకములు, నవలలు అన్నియు మానవద్ద దొరుకును.
(తర్జునలో వెలువడ నున్న గ్రంథములు)
శివుని పురాణం, కవిచింతామణి, అమృతమణి పరిశోధక, (detective) నవలలు (Plot) అత్యద్భుతము.

కీచక వధ

చక్కని శృంగారరసప్రధాన మననాటకము ఇప్పుడే వెలువడినది. రూ 0-10-0.
ధర్మబోధకులకు చదివే నవలలు వ్రాయుటలో ప్రసిద్ధి గాంచిన శ్రీయుక్త భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారి ప్రణీతము చదివితీరకలేదు. రూ 1-4-0.
జాతక మర్మ బోధిని జ్యోతిషము నేర్చుకొనువారి కత్యంతోపయోగము. బ్రహ్మశ్రీ కాలనాథశర్మ మేటరమణమూర్తి ప్రణీతము. రూ 1-4-0
జాతకమార్తాండము రెండవభాగము ఆశ్చర్య వెంకటేశాస్త్రి ప్రణీతము. రూ 2-0-0.

సరస్వతి వాచక పుస్తకములు

శ్రీ ఫారూఖ్ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము 1-వ తరగతి 0-3-0, 2-వ తరగతి 0-3-0 3-వ తరగతి 0-4-0 4-వ తరగతి 0-5-0, 5-వ తరగతి 0-6-0, 6-వ తరగతి 0-7-0, 7, 8, తరగతులు అప్పులో నున్నవి.
సరస్వతిగణితబోధిని: ఎలిమెంటరీ స్కూలు విద్యార్థులకు అనేకవిధముల సహకారగా నుండునట్లు ఆసక్తియుక్తి తెక్కలతోను, లెక్కలతోను క్రొత్తపాఠ్య పుస్తకం రా అనేక నూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడినది. Most up to date కుమారావ్యాకరణము: ఎలిమెంటరీ స్కూలు విద్యార్థులకు మిక్కిలి ఉపయోగము. వెల 0-2-0.
సోల్ ఏజెంటు:

కె. యల్. యన్. సోమమూర్తి,

ప్రాధికారి

గోదావరి బుక్కు డిపో, రాజమండ్రి.

మేల యివ్వ వలె చేసిన క్రొత్తకల్లలు - చావులు కప్పుతాళములు.
అంధానాథులచే చేయబడినది. ప్రాంత్యమంత్రము.
వెంటనే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయును.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
కర్నూలు అండ్ లాక్ నేరుల్స్ etc.
కర్నూలు. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫ్ అక్షరము: "ఇంద్ర నీల" కర్నూలు.

సామీప్య ప్రాచ్యసమస్య

గ్రీకులకురంతములయొక్క లాంటి జాతిగాలిమానము బ్రాహ్మణీగాడు గ్రీకు టర్కి సంగ్రామమున ప్రథమ వర్గలో తుదవర్గంగా నుండి. ప్రాచ్యప్రపంచమున బాగుగా తెలిసియుండుటచే అతనును పారిస్ లో కాంతిసమావేశమునకు ప్రతినిధిగా బంపిరి. అయిన "డెయిలీ న్యూస్" పత్రికలో నిటులు వ్రాయుచున్నాడు.

ప్రధానమంత్రి మార్చెల్లలోయొడినము స్వపక్షము ను సమర్థించు కొనుచు నువ్వనించుట చేతమునకు శుభసూచకము. మన కీక యుద్ధము సంభవించుననుభవము లేకనియు, యా యుద్ధప్రపంచమున మనవికనుక తెచ్చి పెట్టిన మంత్రులయొక్క విశ్వాసమునకు మూలము ప్రమాదము కల్గినదనియు విశేషమగుచున్నది. జరిగిన దేదీయో జరిగిపోయినది. ఇప్పుడీక ప్రభావప్రభుత్వములకు పరస్పర సమాధానములు ప్రారంభము గావలయును. ప్రధానమంత్రి ఇంతలో అక్కనుండి; తరనింద జతవుడు మానుండుట అసభ్యముగా నున్నది.

మొన్నటి విమరుషితి చరిత్రమును, తెలిసికొనవలెనన్న అమాత్యు డేరీటి మాటాడనట్లుగా యూపొంచుకొనుట లాభకరము. బహుశాః అతడు గ్రీకులదాడికముందు వెనుక తట నిండిన విషయముల తాళకవ్యమును కనబరచును. ముందటి ఘటనలనుండి చాలవరకు ఫ్రెంచి, యంగ్లీ మున్నగువారి ప్రభుత్వములవైపు; కొంత అభాగ్యుడగు కాన్స్టాన్టైన్ రాజు వైపున తప్పుక వెళును.

కానక ప్రాకారము; యిటతెలిపై శ్రోహనింద కాకోపించును. పత్రికలైన యెర్రకాటంజియారమున విడిచిపెట్టి తరువరామే కత్రిమాసిండుటకు టర్కిని చివాట్లు పెట్టును. అనటోలియాలో గ్రీకుసేనలు తొరబడినందున; సంభవించిన వాటి కన్నీటిని లాడుకు బార్లిగాడు వెనిజోలానాడు కారణభూతులుగాక కాన్స్టాన్టైన్ కాజే జవాబుదారని నిరూపించును.

ఇంగ్లం ప్రధానమంత్రి తనవై షోవ్ మేమైనదియో యుద్ధమున భయమున్నయెడల "గ్రీకులపక్షమున యూపొనుకొనితిని" తెచ్చి పెట్టినది. నేను తీసికొని అంతటి జవాబుదారడైన నై యుండును. కాని యీ విషయమై చర్చించుటకున నేమి ప్రయోజనము? ఈ అరఫ్లో ఉపమా చిహ్నంకంటెమి శేమిశేయ్యలయ్యును." అని ప్రకటనే చేసుకొనును.

గ్రీకుల వివక్ష

కాని యీ యూపా తప్పు కావచ్చును. ప్రధానమంత్రి నిజమున బిచ్చుకొన నుద్దేశించుచున్నాడు. అయిన అతడు తన్ను సంగ్రహించుకొనుట మనకు తలుపు కావచ్చుండుటచే నాతడు బహుశాః ఇప్పటివై విషయములను యోచించును.

1918 సం. సుధీనికామునకును మాసముండిటి విషయమునకును తుదకు జరిగినవిషయములకు శ్రోసిపుచ్చుటలు. గ్రీకుల పరాజయమునక క్రితము సిద్ధితులకు ప్రధానమంత్రి కారణభూతు డని, యెరిగినవాడును యీ సంభవించుననుకల్గిన రాధలు మాడల్లినవాడును ప్రధాని మంత్రినిదాపాత్రుడని నిరూపించునా జెప్పుటలకు.

ఈవెల 10 వ తేదీని మేకొవ్డ వావునలో సామీప్య ప్రాచ్యమున నుడిసిన వారి విషయమై లాడు మేయరుగారు సమావేశముగావించినప్పుడు ప్రధానమంత్రి సానుభూతినిదెలియజేయుచు సందేశమునుబంపిరి. అయినప్పటికిని అనటోలియాలో గ్రీకుసేనలకును శ్రీలు, బిడ్డలు సహితముగా నివాసము లేని వారుగను నిరాధారముగను జేయబడిన లక్షలకొలది తురముగలును, నిలువనీడలేక పరదేశముల పాలై పో తల సిన చిన్న లక్షలకొలది గ్రీకులు, అర్థిని యను నును- పరదేశమున తమ బాధ తెలుల ఘటించినవో తెలిసికొన గల్గిన యెడల లాంటి జాతిగాలి వారి రాజనీతిని దూషింపకమానదు.

1919 సం. మేలో గ్రీకుసేనలను స్కీర్నాలో దింపుటకు లాంటి జాతిగాలిను వెనిజోలాన్ గారును కారకులు. దీనివలననే యీ జరుగియున్నది యు సంభవించినది. వెనిజోలాన్ గారిప్పుడు తన తప్పును దిద్దుకొన యత్నించుచున్నాడు. క్రెమాక్షియో, ప్రెసిడెంటు విల్సనుగార్లు ఉభయులు జవాబుదార్లనుకేసి తాను తప్పించుకొనినాటను. ప్రమాదకరమగు యీ ముఘీమ కాన్సిలు తీర్మానమునకుమూల కావుడు బ్రిటిషు మొదలని తెల్లము.

గ్రీకురంతములు

స్కీర్నాను తురుష్కపాలనమునుండి తొలగించి గ్రీకుల కిచ్చుటలో లాంటి జాతిగాలి జాతులసంఖ్యలను యోచించియే సమతుల్యతనని ప్రయత్నించునని చెప్పకవచ్చును. కాని అసంఖ్యలందు నమ్మకమతీసిగలదా? యెడల రెండుసంవత్సరములకు పిదప, 1921 ఏప్రిల్లో మిశ్రమండలివారి లండన్ సమావేశములో మున్నందు మూర్ఖుడైన, స్కీర్నాలో జాతులబలములను విమర్శించుటకై విచారణసంఘము నెండుల కేర్పరుపబయును? తురుష్కులు యీసూచనను సంతకముతో సంగీకరించిరి. గ్రీకులు శ్రోసిపుచ్చిరి. ఇంతవరకు యుద్ధము మామూలుగనే సాగెను. ఈ విచారణ 1919 సం. లో స్కీర్నాకు గ్రీకుదళమును తంపకముండే యేల జరిగినదే! 1921 సం. ఏల అవసరమాయెను?

గ్రీకుదళము స్కీర్నాలో, దిగిన తరువాత, కాన్సి గంటల కాలములోనే జరిగిన తురంతములను విచారించుటకై మిశ్రమండలిచే నియోగించబడిన ప్రముఖులకు ఆమోకను, బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, ఇటాలియను ఉద్యోగుల నివేదికలను లాంటి జాతిగాలి ప్రకటించుట కిప్పటికి అయిపులై యున్నాను. తురుష్కుల సామ్యములను తీసికొనుసమయమున గ్రీకు మళ్ళీ వర్తక లెక్కలను తేలను కారణమున, నీ ప్రకటన మా పీఠిమని లాంటి జాతిగాలి వాదించిరి. యిందుకు సాక్షులను తమ పాలనక్రింద నుంచుకొని యుండుట గ్రీకు పరిపాలనకే కల్గెను. ఇదిగాక బ్రిటిషుకర్తృత్వమునాడు తురుష్కులకు ప్రతికూలముగా ఆర్మీనియనుల సామ్యమును, తర్కములకు క్రతికూలముగా తెల్లయుల సామ్యమును ప్రకటించుటకు యెదిరలో వెనుదీయలేదు.

సర్ మోస్లీ విల్సనుగారి అభిప్రాయము

అనటోలియాలో గ్రీకుల దండయాత్ర భావిమానమున గూర్చి సర్ మోస్లీ విల్సనుగారు మోస్కో సమావేశమునగాని (1920) బొలోన్ సమావేశమునగాని యిచ్చిన అధికార అభిప్రాయమును ప్రధానమంత్రి ప్రకటించునా? గ్రీకు తురుష్కు సంగ్రామమునగూర్చి ఇంఫీయల్ జనరల్ స్టాఫ్ వారి అధికార నివేదికలను తమయచ్చుకచ్చిచి మూలమేకాక అన్నింటిని ప్రకటించునా? మనవాటో సమాన సమర్థిగల ఫ్రెంచి జెనరల్ స్టాఫ్ వారి అభిప్రాయమును భిన్నములైన యెడల వాటికేల ప్రకటించునా?

1918 సం. నవంబరు మొదలు మే 1919 సం. వరకు గ్రీకుదళమును స్కీర్నాకు పంపుటనుగూర్చి పార్లమెంట్లో చర్చ జరుగుచున్న సమయమున నీ విషయమై మన బ్రిటిషు వారి, ఫ్రెంచి, ప్రతినిధులయొక్కయు కాన్స్టాన్టైన్ ప్రతినిధులయొక్కయు నివేదికలను కామన్సుస్థాన ప్రధానమంత్రి కనబరచవచ్చును. వాటిని ప్రకటించుకొన్న, ప్రత్యక్షముగా చూచినట్టి వారి నివేదికలు పార్లమెంట్ రాజ్యాంగవిజ్ఞాన పిదప నవలించిన విధానమును ప్రోత్సహించెనని గాని అమావించెనని గాని ప్రధానమంత్రి యిప్పుడు ప్రమాణముచేసి చెప్పగలదా?

ఆగష్టు క్రిత మారిన విధానమును గూర్చిన ప్రశ్నలకు ప్రధానమంత్రి ఉత్తరముల నివ్వవలె బాగు. అతని యిటీవల విధానముకూడ విమర్శనార్హము.

విచిత్రమగు మూకీ భావము

మమ్ముందు ఆగష్టులో ఫెథిబేగారి లండన్ రాయబారమును దీసికొందము ఫెథిబేగారు రాబోవు సామీప్య ప్రాచ్య సమస్యకు సాక్షులమునకై లండన్ కు వచ్చియుండ లేదనియు క్రిందిఉద్యోగలేవారిని విశేషాంగకార్యాలయము పక్షమున రమ్మనియుండినదియు ఆగష్టు 9 తేదీ సాయంత్రము ప్రకటించినది ప్రధాని కేబినెట్ లో ఈ విశేషాంగ కార్యాలయము!

ఆధార్ మేమన యిది జరిగిన అయిన నినులకు మనలో ఉద్యోగులకు సర్ లె. యం టెర్రోగారు ఫెథిబేగారిని విశేషాంగ కార్యాలయమునకు రావించి జలసంఘటన స్వేచ్ఛుచున్నా ఫెథిబేగారి నూచన లన్నిటిని కర్తవ్య క్రమపుగారికి నివేదించిరి.

దొమినియనులను యుద్ధమునకు పిలిచినప్పుడు వారికి తెలియుటకై యానివేదికలను ప్రధాని ఆయాకర్తృత్వములకు సమర్పించి యుండెనా? సెప్టెంబరు 16 తేదీని కన్న మెంటు తరపున ప్రకటించబడిన ప్రకటనమందు ఫెథిబేగారి నూచనలను చూపుట మరచిరా!

నిరర్థకమైన యుద్ధము

ఫెథిబేగారి నూచనలగూర్చి ప్రధానిగారిప్పుడేమైన తెలుసురా? అవి వారికి నచ్చిన వనిగాని లేదని గాని వానికేల లక్ష్యము చేయబడినో వారు చెప్పెదరా? వారికి నచ్చని యెడల ఫెథిబేగారి ఆగష్టు నూచనలన్ను, సెప్టెంబరు 28 ఆక్టోబరు 7 తేదీలను సంది పరిష్కారముచేయు నుద్దేశముతో యుద్ధవిరామవిషయమున మిశ్రమండలి వాచుచేసిన సూచనలన్ను ఎటుల భిన్నములు?

భేదమున్న యెడల ఆభేదము వలన నెన్ని లక్షల పానులు భుక్తు కావలసివచ్చినో తెలియజెప్పెదరా? భేదములేకున్న ఆగష్టులో శ్రోసిపుచ్చిన యీసూచనలనే యిప్పుడు పరిష్కారమునకు సహజకరములుగా నేల గ్రహించవలెనో విశదపట తురా?

ఫెథిబేగారిని విశ్వసించుటకుందా? ఆయన ఫెథిబేగారిని జూచియుండలేదు. వారిని విశ్వాసపాత్రులలో కాకో యెటుల విచారింపగలరు? లండన్ కు పిదప పిమ్మట ఫెథిబేగారిని ప్రాకారమునకు పాయింట్ కగారును ఇటాలీ పక్షమున మోజోగారును స్వాగతమివ్వలేదా? జలసంఘటన స్వాతంత్ర్యము యుద్ధమునకు దిగవలసరము లేకనే సంపాదించవచ్చునన్న విశ్వాసము వారికిని ఫెథిబేగారికిని జరిగిన సంభాషణ మూలముననే బలపడి యుండవచ్చును. తురుష్కులు మతి తిప్పుటకు బెడదెంపుట వలసి వచ్చెనన్న వాదమును విమర్శించి ప్రధానిని విచారింపవలసియున్నది. తన వాదమును రుజువుచేయ వలెనన్న ప్రధాని పూర్వపు ధాడెంబరము గాక నూతనసంగతుల బయలుపెట్టును గాక!

మద్రాసు శాసనసభ

విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు

నెల్లెక్కమిటి నియోగించుట

(నాల్గవదినవరకు)

విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లుపై సి. రామలింగా చిట్టిగారు మాట్లాడుచు తమకు ముందు మాట్లాడిన బిల్లు... విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లుపై సి. రామలింగా చిట్టిగారు మాట్లాడుచు తమకు ముందు మాట్లాడిన బిల్లు...

ఫలహారానంతరము

ఫలహారానంతరము బిల్లును 21.30 మో. రామచంద్ర రావుగారు తిరస్కరించుచు, బిల్లు సర్వామోదమున బడయు... ఫలహారానంతరము బిల్లును 21.30 మో. రామచంద్ర రావుగారు తిరస్కరించుచు, బిల్లు సర్వామోదమున బడయు...

కాలబహుళము ధర్మము పుష్కలముగ నుండి యభివృద్ధి పాలయ్యెను. బిల్లు యిప్పుడున్న ప్రకారము టీడింగు, రెసిడెన్షియల్, యూనివర్సిటీ కేంద్రమును ఆనుకూలముగ లేదు.

రావు బహదూరు రామునిమీనను

గారు బిల్లుపై మాట్లాడుచు ఒక్కనిమయమును గూర్చి మాత్రము ముక్కుటిచిరి. బిల్లుమొక్క యుద్దేశము టీడింగు రెసిడెన్షియల్ యూనివర్సిటీని నిర్మించుటయని చెప్పిరి. అట్టి విశ్వవిద్యాలయమునకు ఆవసరముగలదాయని చర్చించుచు అందుల కొంత యేని యవసరము గలదనియు, తత్సత్తివైపునకు పనిజేయ వలసి వచ్చే యనియు చెప్పిరి.

తనరెండు మెక్కలుగాను బిల్లుపై మాట్లాడుచు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము యిప్పుడు టీడింగుయూనివర్సిటీ కాదని చెప్పుట అయితే క్రమనియు, చుట్టూ రుద్దేయించినది మద్రాసు కాలేజీల నొక్కవిశ్వవిద్యాలయము చేయుటయనియు, రెసిడెన్షియల్ విశ్వవిద్యాలయము యొక్క పని వలన ట్యూటోరియల్ పద్ధతియు కలుగుటయుపెట్టుటయనియు, బిల్లులో తమ సుపూర్ణాంగీకారము గలదనియు చెప్పిరి.

గౌ. రా. బి. పాత్రోగారు బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు సభ్యుల సేవలకు బలపరచిరి. అతడు కృతజ్ఞతచెప్పుచు, యాబిల్లు యొక్క యుద్దేశము మతన ప్రారంభ మొకటిజేయుట యనియు, బిల్లులో లోపములు లేవని వారు చెప్పుట లేదనియు, బానిసి సెలవు కనిపింపకు సరిజేసదగియు, అధిక విషయమై ప్రారంభోపన్యాసములో దెల్పితిమనియు, మొదటికో కన్వేషణాన్ని బిల్లును అందరను అమోదింపదగిన తలంపుచు న్నామనియు చెప్పిరి.

బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు సభ్యులు పుచ్చుకొనగా సేకర్మియుగ సంకీర్తించుచు, పిదప మంత్రిగారు బిల్లును సెలవు కుమిటి పులిపి పంపగోరి, అది ఆమోదింపబడినది. (నెల్లెక్కమిటి సభ్యుల పేర్లు నిర్ణయించియుంటిమి.)

మద్రాసు ఎలివెంటరీ విద్యాలయపు బిల్లు

1920 మద్రాసు ఎలివెంటరీ విద్యాలయపు బిల్లును సంగ్రహించుచు నొకటిబిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు అనుజ్ఞనియ్యవలసిగా కోరుచు రా. బి. టి. యం. నరసింహాచార్యులవారు రుపపాదించుచు అందు ముఖ్యమైన సంస్కరణము ఎక్కువనగా కాన్సిజులలో స్థానికాధికారుల ప్రాతినిధ్యము గూర్చియును ఆధ్యక్షులును చెల్వ నులు సభ్యులు గలనుండవలెననియు, కొంతకు సభ్యులు స్థానికసంఘములవారు కానియు పెక్కును 10 లో నొకపెక్కును (1) (2) ప్రకారము (వెసి డెంటుగాని, వైసు (వెసి డెంటుగాని, సభ్యులుగాని రెండుసభలవలనగా రాజున్న తొలిగింపవలసి యున్నదనియు దానిని సుస్కరింప వలెననియు చెప్పిరి.

గౌ. రా. బి. పాత్రోగారు పీఠ సభి తేవించుచు ఎలివెంటరీ యొక్క కేసును ఆట్ట 15 మాసముల క్రిందనే ఆచరణలోనికి వచ్చెననియు, కొన్ని కట్టములు దెలుపబడెననియు అది విచారణలో నున్నదనియు, సంస్కరణము చెప్పటకు కొంత కాలముగ వచ్చుననియు చెప్పిరి.

రాయబహదూరు నరసింహాచార్యులవారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు గౌ. మంత్రిగారి గౌరవమునంతను కట్టుకొన నందిరని చెప్పిరి. (నవ్వ) బిల్లు సెలవులనను ప్రవేశపెట్ట నియ్యవలసి కాఁది.

బిల్లు ప్రవేశపెట్టుటకుగూర్చి వోటును పెట్టగా 7 గురు పురుషులు 42 గురు మొదముగ నుండుటచే తీవ్రపాదము పీక పోయెను.

లోకాలుబోర్డుచట్టము

లోకావైఖ్యమునందు, 1920 లోకాలు బోర్డు చట్టము 10 మొద్యము రూలు 5 (2) ప్రకారము జిల్లాబోర్డులు ఆరుట మువచ్చిన సంవత్సరములో పునర్నిర్మించుటవలెననియు ఆచట్టము 1921 ఏప్రిల్ 1 క్ తేదీ ఆచరణలోనికి వచ్చెననియు, లోకాలుబోర్డు లన్నియు 1922 ఏప్రిల్ 1 నాటికి ఏర్పడియుండవలెననియు కొన్ని యింకను పునర్నిర్మాణములు గాక నోవుటవలన 6 నెలలు యొక్క గూర్తుబడి ననియు ఆచట్టానికిని సీలగిరిజిల్లాబోర్డులోగలను ఫిట్టలలో యెన్నికలు కాలేదని

నరసారావుపేట రైలు ప్రమాదము

ఆనాడు ఆరైలులోనుండిన కరణము రామస్వామి గారి తేలి

(సర్వారావుపేట నవంబరు 14)

ఆర్యా, సేను గుంటూరునుండి మొన్న ఏటిలోపడిన రైలుబండిలో నరసారావుపేట జంక్షనుముంటిని. సామలూరు దాటిన తరువాత జొన్నలగడ్డవద్ద గేటు త్వరెను. గేటు దాటిన తరువాత బండి నుమారు ఒక ఫరలాంగుదూము పోయి వడిపోయెను. తెటసే సేను బండినుండి క్రిందకు కుమికిరిని నావెంటనే రైలుకే కాక్ట్రీటులో బ్రాహ్మణుడు గోపాల కృష్ణయ్యగారు కూడ దుమి కను. ఇద్దరము కలసి గార్డు పెట్ట వద్దకు వెళ్లిరి. ఏమిది యింత అన్యాయము జరిగెను. అని గార్డు అన్నాడు. నెటసే బండిలోయన్న ప్రమాదానిలు ఏడుస్తూ యుండగా, ప్రతి పెట్టెవద్దకు వెళ్లి తలుపులు తియ్యగా బండి పడిపోయినందులకు తలుపులు రాలెను. సేను, గోపాలకృష్ణయ్య కిడిలపోనుంచి బండిలోకి ప్రవేశించి అడవారెని పట్టలను చూచుచుండిరి. యింకా నుండునై పుట్టవెళ్లిరి. అనగా యింకను నైపుగా వెళ్లితిమి. కొంతమంది స్త్రీలలో కొట్టుకొనిపోయి యుండగా సేను గోపాలకృష్ణయ్యగారు (రైలుకే పోలింతు కని ప్టు) వెళ్లి వారిని సాఫల్యమునంతవరకు లాకుకొని వచ్చి నాము. ఇంకా నుండునైపుగా సెలవిపుర కావనమును ఒక రెడ్డి కాలువరికి బండిలోనే యుండెను. తరుణా అవిగిన కాలు కు నా వెట్టెటిని కట్టి మేము యిద్దరమున్నూ అతనిని నాము కొనివచ్చి, జొన్నలగడ్డనుంచి ఒకమగవడు తెప్పించి ఆ గుంటుమిద వకుళపెట్టి అతనిని జొన్నలగడ్డ వేర్వేరుగా వేల్చిము. రైలు కడిపోయినవెంటనే వీధములు అడవోయినందులకు గేటు జడ్డవెట్టగా గేటుమీద ప్రస్తువాడు లోపల వుండునైపు పోరూయనాడు. గేటుమీద వుండినవీటి వారి లావలమున పినుకొని తిరిగి యావలమువద్దకు కాక రైలుకే వెళ్లిపోయెను. సేనుగారు గుడుస్తూ సేకారామిప్పామెగారు అను నరసు పొద్ది కడుపుమీద వెచ్చుకొని రైల్వే ప్రవాహముతో యుండెను. సేను గోపాలకృష్ణయ్యగారు అతనిని ఎత్తుకొని వెళుతున్నారని లోపలండవెట్టి దుంచినట్లుబుచ్చిరి. సేనుకుపులు ఎవరై కావున్నారని అని సేను అతనిని అడిగిరి. వారయ్యుడు వుండెను. అని అన్నాడు. ఇది పెట్టెను వెతుకతూ వెళ్లిరి. యిరిని తమ్ముడు రత్నయ్య అనే అతడు ఒక బండిలో ఏడుస్తున్నుండెను. ఇతలో ద్రోహము అందరు గార్డును వాగెనులమిదనుండి ఏడుస్తూ వస్తూయుండగా మేమిద్దరమున్నూ వారి యిద్దరి నెపి నెకండుక్లాసులో పుండవెట్టి రత్నయ్యవద్దకు వెళ్లిగా ఒక పెట్టెలోకి దురి ఒక పెట్టె చొరగిపోయిపోయి యుండగా ఆపెట్టెలో ఆతడు నడుము వరకు దిగ బడియుండెను. అతనివద్దకు వెళ్లి కొంచెము దుంచినట్లుబుచ్చి అతని అన్నయ్య మలు చెప్పి నిన్ను బయటకు తీయుటవరకు ప్రణత్యము చేసెదము అని గార్డువద్దకు వచ్చి, గార్డుపెట్టెలో ఒక అడ్డనుల వీరు చాలా ఒక గొడ్డలి ఒక రంపము ఒక పువారు ప్రక్కకు ఒక గడ్డకారు వుండెను. యిదివీరుకొని పోవునంతలో జొన్నలగడ్డ మునముగారు మూడురేగదాలను దీనుకొని కొంతనుంచి ప్రజలతో వచ్చిరి. ఆపెట్టెను వేయవలయునని గంటలవరకున్నా వకులగొట్టితిమి గాని ముప్పియట్లువారలేదు అని ఒక్కయిని నిడిచిపెట్టి భయపడును అనిఅతనివద్దనే యుంటిమి. రైలు లావల దాక్తువచ్చి ఒక కాలును తీసెను. అతడు వెంటనే చనిపోయెను. అతని అన్నను గుంటూరు ఆసుపత్రికి పంపగా ఆసుపత్రిమీద దారిలోనే చనిపోయెను. వైద్యములు యిద్దరు చనిపోయి నారు. నుమారు యింకనుంచి చనిపోయినారు. అను నరసు రాను 5 పీగుగులు కనమమూయిన్నవి. మిగిలె 35 మంది ఏటి లో కొట్టుకొని పోయియుండును అని నా అభిప్రాయము ఇది నిజమయిన వార్త.

యూ, శాపునసంస్కరింపవలెననియు, అందులకు శాసనసభా తీర్మాన మవసరమనియు పొనుగల్లు రాజాగారు తెప్పిరి.

గౌ.రా.బి.గోవి. రెడ్డిశాయముగారు బలపరచుటకు అది ఆమోదింపబడినది.

అంతట నిర్ణయి 14-25 గంటలలో పుట్టించి వేయవలెనని మొదట 11 గంటలలో ప్రమాదానంతరము అనుభవించుట చూల చర్చించుటకు సభ ప్రారంభమయెను.

దేశీయ వార్తలు

అకాలీల సత్యాగ్రహము

మొత్తము 5318 మందిని అరెస్టు చేయుట

గురుద్వారముల చట్టమును గూర్చి శాసనసభలో చర్చ

చట్ట మామోడింపబడుట

శాసనసభలకు వెళ్లుట

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ఉపన్యాసము- శ్రీ జగద్గురు శంకరాచార్యులవారి ప్రసంగము పాట్నాలో దాసుగారును ప్రముఖులును చర్చించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

స్థలనిర్ణయమును గూర్చి చర్చించుటకు యీ నెల 22-వ తేదీని విశాఖపట్టణమున చెన్నపురి గవర్నరుగారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరుగును.

అకాలీల సత్యాగ్రహము

5318 మందిని అరెస్టు చేయుట

గురుద్వారముల చట్టము

16 వ తేదీని లాహోరులో జరిగిన పంజాబు శాసన సభలో గురుద్వారముల చట్టమును గూర్చి చర్చ జరిగినది. ఆ సభకు చాల మంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. వారిలో సిక్కులు విస్తారముగా నుండిరి. శాసనసభ్యులందరూ హెచ్చుచుండి సిక్కు రిపోర్టరులు యితర రిపోర్టరులును వచ్చిరి. గురుద్వారముల చట్టమును చర్చించిన ఉత్సాహమువారి నివేదికను గూర్చి శాసనసభలో వివిధ వర్గాల మంత్రి ఫజలు ముస్సే నుగా రుపపాదించిరి.

ఆక్షేపణలు

గుర్దూర్ దాసుగారినుండి మరల వెళ్ళుచుండి సభ్యులును చట్టము నాక్షేపించుచు ముచ్చటించిరి. ఈ చట్టమును వెలదిములకును నిలిపివేయువలెను. శాసనసభ్యులకు సిక్కులును హిందువులును కలసి మరలొక చట్టమును వ్రాయుట కను ముఖపరచెను అని సభ్యులు మహమ్మదు హుస్సేనుగారు నూచించిరి.

ఈ చట్టమును చేయుటలో మహమ్మదీయ సభ్యులకెట్టి ప్రసక్తియును లేదు. ఈ చట్టము వెలులైన సిక్కు సోదరుల కంట కట్టలేని మహమ్మదీయ సభ్యులు కొరకులేదు. దీనిని గూర్చి మహమ్మదీయ సభ్యులు తటస్థులుగా నుండగలరు. ఈ చట్టమును సభవారామోదించి కమిషనరుల సంఘము చేర్చురచినచో వెంటనే చెరసాలలో నున్న అకాలీ సిక్కులందరిని విడుదలచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తృప్తిపడుతారు. లేనిచో నీ చట్టము కఠినమైనదని చెప్పి తప్ప మరే ప్రయోజనమును కలుగదు అని మియానుషా నవాబుగారు నడిచిరి.

హిందువులును సిక్కులునుగూడ నీ చట్టము నాక్షేపించుచున్నారని గాన దీనిని అమోదించినచో భాధ్యత యంకయును ప్రభుత్వమువారికేయగునని చిట్టి గారు (మరియొక మహమ్మదీయ సభ్యుడు) నడిచిరి.

సిక్కులు తరతరములనుండి రాజభక్తిని కలిగి యున్నారు. జర్మనీయుద్ధములో వీరముగ పోరి ప్రాణముల నర్పించిరి. సిక్కులపట్ల ప్రేమను ఉదారభావమును చూపవలెను. సిక్కులు ప్రాచ్యదేశీయులు వారికి వరము ప్రాణము కంటెనగుడ ప్రయత్నమును. వారికి ప్రతిపక్షమునందును విశ్వాసము ప్రధానము. ఈ చట్టము నామోదించిన మరొక విషయవర్ధి విచ్ఛిన్నము. అది క్రైస్తవుల కక్షమున కాండన లాలు రాలియారాగారు నడిచిరి. రాజావరేంద్రసాధుగారు మున్నగు సిక్కుసభ్యులును హిందూసభ్యులును వెళ్ళుచుండి చట్టము నాక్షేపించిరి. సిక్కులందరూ యీ చట్టముకూడదనుచుండ దీని నామోదించుట ఎందుకని నరేంద్రసాధుగారు రడిచిరి.

శాసన సేవోక చట్టమును వ్రాసిరి. దానిని వివరములను శాసన సభ్యులకు సిక్కులే చెప్పిరి. వారు చెప్పిన రీతినే సేన వ్రాసి

తిని దానిని యింగ్లీషు దొరకనము వారికి పంపబోవు తరుణమున మరల నాసిక్కు సభ్యులభ్యంతరము చెప్పిరి. ఆ చట్టము పనికిరాదని. నిరుడు ఫజలు ముస్సేనుగారు వ్రాసినచట్టము కావలెనని. అంతల కంగీకరించి ఫజలు ముస్సేనుగారు వ్రాసిన చట్టమునిపు డపపాడింపగా నిదియును పనికి రాదని మరల సిక్కు సభ్యులే ఆక్షేపించుచున్నారు. ఈ చట్టమును వెలదిములు నిలిపిన సిక్కులలో రాజీతుడునని కొందరిని. ఇప్పుడీ చట్టము నామోదింపక పోయినచో సమాధానము తువరదు. అప్పుడొకన లాభకరముగు మరలొక గూడిన చట్టము ప్రవేశపెట్టుటకునని సిక్కు ప్రజలు చెప్పుటచే సిక్కుసభ్యు లిపుడీ చట్టము నాక్షేపించుచున్నారు. గురుద్వారా సంఘమువారి కంతువలన సభకు మరు సభికారము లభి చునని వారి ఆభిప్రాయము. అది సరేగాని అదివలన ఉదాసీ సిక్కులకును మహంతులకును గూడ సంక్షోభముగలదని ఇంకను ఎక్కువ అధికారము వారలెనని గురుద్వారా సంఘమువారు రనుచున్నారు. ఈ మాత్రము గూడ నీయగుడదని మహంతులు నుడువుచున్నారు. నెల కోజులలోవున్న సమాధానము తురుగునటుకేమి నమృతము కలదు? దీనిని నిలిపి పెట్టినచో యింకను చాల మందిని అరెస్టు చేయవలసివచ్చును. అది దొరకనమువారి కిష్టము లేకున్నను చేయక తప్పదు. దీని నామోదించిన సేమిలాభము కలుగునని కొందరడిగిరి. ముఖ్యముగా గురకబాగు అరెస్టులను నిలిపివేయు వీలుగను. అదియే ముఖ్యముగా వెంటనే జరుగవలసియున్నది. చట్టము నామోదించిన వెంటనే కమిషనరుల సంఘ మేర్పరచబడును. వారి వివాదమును చూర్చియే మొదట విచారణ చేసెవరు గాన నీ చట్టమును నిలువగూడదనటకు ప్రబల కారణము లున్నదని వార్తాధ్యక్షులు చెలగచుండ సర్వాను మెయనర్డుగారు నడిచిరి.

సేనుగూడ మెయనర్డుగారిలో కక్షిధించుచున్నారు. మహమ్మదీయులు తటస్థముగా నుండ గూడదని మాలిఖ ఫెరోజ్ ఖానుగారు నడిచిరి.

మంత్రి మరల ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఓట్లు పుచ్చుకొనగా 41 మంది అనుమతించునని 38 మంది ప్రతిపాటులు నైరి. చట్టము నామోదింపబడెను. లాలాసారి కృష్ణలాలు, గుర్దూర్ నుండరసింగులు జాతిమాగార్లు తటస్థులుగా నుండిరి.

అకాలీలకేసు విచారణ అకాలీలు వాదించుట

105 గురపై కేసునిచారణ 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జరిగినది. ముద్దాయిల పక్షమున అజహాలా తాసిల్దార్ సాత్యు మిచ్చెను. అకాలీలు నరకగోరిన వెట్లుల భూమి లెక్కలలో గురుద్వారము తాలూకుభూమియనియే నవాయ చేయుటైన. దానికి మహంతు సుందరదాసుగారు భగ్నకర్తయని వ్రాయబడిన అని తాసిల్దార్ చెప్పెను. గాని వారికందరిని మాయము చేయవలెను.

మరియొక జర

మరియొక జర 126 గురికి గూడ శిక్ష వేయబడెను. వారు వాదించలేదు.

ఇంకొక జర

13 వ తేదీని అరెస్టుచేయబడిన 100 మందికిగూడ 16 వ తేదీ శిక్ష వేయబడెను. వారి పక్షమున నాసిక్కుడను వాదించెను.

రెండవ జర ఫించెను సిపాయిల జర కేసు

రెండవ ఫించెను సిపాయిల జర 15 వ తేదీని అరెస్టు చేసిరి. 18 వ తేదీని విచారణకు తీసుకొనివచ్చిరి.

మాడవ ఫించెను సిపాయిల జర

మాడవ ఫించెను సిపాయిల జర గూడ సిద్ధమగుచున్నది. అందరికిని గురములు దొరికినచో వారు గురముల వెళ్ళి గురకబాగుకు వెళ్ళవలెను.

500 మంది ఖైదీలను సరిహద్దుకు పంపుట

మరి 500 మంది అకాలీ ఖైదీలను సైన్సులు రైలులో 16 వ తేదీ రాత్రి అమృత్ సరునుండి సరిహద్దుకు పంపిరి.

శాసనసభలకు వెళ్లుట

శ్రీ జగద్గురు శంకరాచార్యులవారి ప్రసంగము

15 వ తేదీ రాత్రి అమృత్ సరులో జలనవాహనాగూతలో సభ జరిగినది. విస్తారముగా ప్రజల సభకు వెళ్ళిరి. మనశానుభూతి చెరసాలలో నుండగా అసహాయవాదులు శాసనసభలకు వెళ్ళ గూడదని శంకరాచార్యులవారు నడిచిరి.

బీహారు నాయకులుగూడ నాక్షేపించుట

పాట్నాలో జేకబుంపు చిత్రరంజనదాసుగారచటి నాయకులలో చర్చించినపుడు శాసనసభలకు వెళ్ళగూడదని అచటి నాయకులు వెళ్ళుచుండి నడిచిరి. "శాసన సభలకు వెళ్ళుటకు గాంధీమహాత్ముడంగీకరింపలేదు. అచట నిరోధించుట వలన లాభ మేమియును కలుగదు. అన్ని చట్టములను నిరోధించినచో మిరవాదులకుగూడ వ్యాగము కలుగును. అసహాయవాదులను చెరసాలనుండి వదలవలె నను తీర్మానము వంటి తీర్మానములనుగూడ నాక్షేపించినచో అసహాయవాదులకు గూడ వ్యాగము కలుగును. హెచ్చుచుండి అసహాయవాదలే ఎన్నుకొనబడుదురనిగూడ నమృతములేదు. "అని బేహారు నాయకులు ఆసభలో నడిచిరి" మేము శాసన సభలలో సహాయము చేయుటకు వెళ్ళుటలేదు గాన గాంధీమహాత్ముని ఉపదేశమున కిది ప్రతిపాదము కాదు. ఇప్పుడు గూడ అసహాయమును కలిగించు చట్టములను గూర్చి యెన్ను అసహాయవాదులు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడట లేదు. అసహాయవాదుల ఉత్సాహము డీజియమన్నదని ఎల్ల వారు నంగీకరించిరి. మరల నూకనోత్సాహమును కలిగించుటకు మార్పరసము. అందులకు శాసనసభలకు వెళ్ళుటయే సాధనము" అని దాసుగారు నడిచిరి. ఆసభలో నేమియును పరిష్కారము కాలేదు గాని బేహారు నాయకులలో వెళ్ళుచుండి మార్తము ప్రతిపాద భావమునే కలిగియున్నారు.

ఘాజీము సప్తా కెమలుపాషాగారు

భారత ఖిలాఫతు సంఘము వభిసందించుట

సంయుక్త భారత ఖిలాఫతు సంఘమువారికి కెమలు పాషాగారు వందనము లొనరించుచున్నారు. మహమ్మదీయతరమునకును అసియాఖండమునకును భద్రము కలుగుటకు టర్కీసామ్రాజ్యము కలుమై యుండవలెనను టర్కీసరసుని మీరంగీకరింతురని నమ్మెదను. ఇప్పుడు లాసేను సంధిసభలో మరలొక చట్టంబును గాన భారతీయులు ధైర్యముతో వెనుకటికలేనే తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నానని కెమలుపాషాగారు భారతీయులకు తెలుపగోరిరి. కోమునగరమునుండి జలాబుద్దీన్ అరిఫుచే గారు తంజివార్త నడిచిరి.

పండిత నెహ్రూగారు

అలహాబాదులో నుపన్యసించుట

15 వ తేదీ రాత్రి అలహాబాదులో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నుపన్యసించిరి. శాసనసభలకు వెళ్ళుటవలన అసహాయవాదము జరింత స్థిరపడును. అదియే ప్రవృత్తియగు బహిష్కరణమని నెహ్రూగారు నడిచిరి. సిక్కులు శంకుతుముల ప్రతినిధులు వలపు రుపన్యసించిరి.

చౌదరి నారాయణ సింగుగారు

రాజద్రోహమునకు అరెస్టు చేయుట

సార్ధావారి నిటీసల చౌదరి ఓబీరు నారాయణసింగు గారు రాజద్రోహ కరమగు నుపన్యాసము నిచ్చిరి అయినను అరెస్టుచేసిరిని తెలియుచున్నది.

మద్రాసు హైకోర్టు

చెన్నపట్టణము }
3-10-1919 }
వాడి లాఠీదండము,
గాలేటి కట్టడము,
యొనకట్టడము, మదరాసు

వ సంత
కుసుమాకరము

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద
శాస్త్రసిలిమిటెడ్

మోహిని తెలము

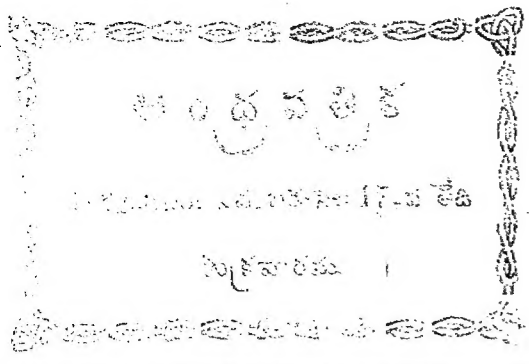
అన్యతాంజనము దీపి, చొందాయి - పదరము.

నీ. పొచ్చి. సుందరమయ్యగారు.

గాంధీమహాత్ముని శిక్షాదినము

చెన్నపురిలో ంభవ్యప్తి

15 వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలు మొదలు 16 వ తేదీ ఉదయము వరకును విజ్ఞానమును వ్యాఖ్యించు ధర్మశాస్త్రములగు ఉపాఖ్యానము మొదలుతొనరించు ఎకత్రైకుండ భుజాధిపతి గారు వ్రాసిన 17 వ తేదీ ఉదయమున కొలకత్తె దళియించి వాని (గుమారు 18 చుక్కలు) తిరిగివదిలి ఉద్యోగులు ప్రకటించి విశ్రుతినియును జలవయమునెరిచి, వైలాభ్యముల కొన్ని విధములలో మొలకలును నీ కూడ పొడిచి, బ్రాహ్మబంధు మోటారు బండ్లను కూడ వానిపోయినది, రైలుబండ్లు కూడ ఎక్కడను గలవను పోయి, స్టేషన్ వరకును మూరమె వచ్చెను. ఫిరంగు దీని స్టేషనులకు రావాలకపోయెను. అద్యంత మున్నగు ప్రదేశములనుండి మోటారులలో వచ్చుచు గుర్తుపైసెడి. కొద్దుల కష్టమునా చెల్లి విరిగిపడినది ఇట్లుకులిసింది. రానువుగము వైద్యుల పాతకాలను కమిషను నరకున్న తిక్కప్పు మొదలి పిక్కలొక యిట్లు మొలుపిచే దానినా నున్న ఒక స్త్రీయనక ఆమె బిడ్డనును తిక్షణమే చనిపోయిరి. బ్రాహ్మణుల కొక యిట్లుకులిసింది. కాంచీట్ల మామనునది గట్లమిదనుండి పొదిలిపోరినది. వైద్యులకొకల కడట ఎస్. వి. కె. త్వంటూ గొట్టుకొని పోయెను. నిన్న వానిని వరల నకుర్చిరి. పంచమవాడలలోని యిట్లు జలమును మోసింది. గుడితల వడిపోయింది. వారు ఆకాశ రాత్రి నుండు ప్రభువన్నము కలనను దుర్గరమగు చలివలనను చాలకనుకు పొదిరి.

మహాత్మని

సంసరణము

అజ్ఞానము గాంధీమహాత్ముని నిర్బాధ దినము. భారతవంశమున కీది అత్యంత శక్తివంతము. ఎందుకంటే గాంధీమహాత్ముని నవమున సంస్కరించుట దీనియొక్క ప్రస్తుత సందర్భముననుండి దీనిని నిర్బాధించుట కెక్కువ అవసరము గలదు. స్వరాజ్యసిద్ధికొరకు, గాంధీమహాత్ముడు యరవాడ జయలులో చేరి తనముఖ్యముగా న్నాడు స్వరాజ్యసంపాదనమునకు, గాంధీ మహాత్ముడు విప్లవమును మార్గమును బోధించియుండెను. ఈ మార్గము అవజయముగాంచుటకు వీలులేదు. కాశ్వల సత్యముపై నీ మార్గ మధారపడి యున్నది. అహింస దీనికి ప్రథమ కవచము. సత్య, ధర్మములు దీని నెక్కువను రక్షించుచుండును. ఎట్టి ప్రత్యర్థి నయినను, మహాత్ముడు పడజేరించిన నాధనము లొంగిపోయినాడు. ఈ సాధనము నుపయోగించువారు తాము పవిత్రులగుటయగాక, ప్రత్యర్థులను పవిత్రీభూతుల గావించ గలుగుదు. దీనియందు, ద్వేషమునకు తావులేదు. దుర్మగవామున కిండు చోటులేదు. ఇట్టి మహత్సందేశము కొరకు ప్రపంచ మెదురు జూచుచుండెను. ఇటీవల ప్రపంచములో జరిగిన అశాంతియు, వ్యాపించిన కలవరమును, సంభవించిన ఘోరయుద్ధము లును, మానవుల హృదయావేదనమును వ్యక్తపరుచుచున్నవి. దీనిని మాన్యుగలసాధనము, మహాత్ముడు పడజేరించెను. ముందు గాంధీమహాత్ముని శాంతి సాధనమును బోధించెను. దానిద్వారా స్వరాజ్యమునుబట్టి లోకమునకు మార్గము జూపుటని భారతీయుల గోరిండు. భారతీయు లి మార్గమును చేరజేరి. అధర్మముపై నాధారపడి స్వరాజ్యము కొర కక్కరలేదు. పరులను పీడించే స్వరాజ్యము లో 'వారికి బలలేదు. అందుచే స్వరాజ్యసిద్ధికి కొర ధర్మదీక్షవహించియున్నారు. మహాత్ముని నుండి పితృభూమి నుండి యున్నాడు. కార్యకర్తల హితమును గాంధీమహాత్ముడు మనకు ఏది ప్రధానము, ఏది ప్రత్యక్షము, మహాత్మునికి దేనికంటె ముఖ్యముగా జెలియదుట నిర్వచనము. అప్రధాన విషయములనుగూర్చి కొన్ని మాటలను ఎల్లప్పుడు సూచించవచ్చును. దీనిని గూర్చి విచారించుట, కాంగ్రెసు సభకు పాడయ్యెను. కాని, ప్రధాన విషయములను నూర్చుటకు మాత్ర మెవరికిని అధికారముండదు. అందుచే ముందు, నిరాకరణోద్యమమున కాధారము నొలిగిపోవును.

భారతములో లగిన పిమ్మట అట్టి యుద్ధమును నికను మహాత్ముని యుద్ధమున పిలచుట యధర్మము. అది సహకారోద్యమము గావచ్చును. గాంధీమహాత్ముని నిరాకరణోద్యమము గాజాలను. తానెవని భావించుకొన్నప్పుడు, సహాయనిరాకరణమునకు

మహాత్ముని గాంధీమహాత్ముడు భావించెను. ఆ విషయమై ఎట్టి రాజీ కంగీకరించుటకు, మహాత్ముడియ్య కొనసాగుటకు. కలకత్తా కాంగ్రెసుసభలో ఎంతటి ప్రోద్బలము జేసినను, మహాత్ముడు వెనుకదాచుచు. ధర్మకావ్యము ముందు మహాత్ముడు ధర్మముని కంగీకరింపడు. గాంధీమహాత్ముడు కార్యకర్తలను నెడలిన పిమ్మట, ప్రధాన విషయములనుగూర్చి గునగునలు బయలుదేరెను. శాసనోల్లంఘన సంఘనివేదికయందు, ఇవి రూపముపొందెను. మువ్వరు సభ్యులు శాసనసభా ప్రవేశము సుతరాం బనికరాదనియు, మువ్వరు సభ్యులు ప్రతిష్ఠాంశలకొరకు మాత్ర మిట్టి బనిక వచ్చుననియు, సూచించిరి. ఇట్టి ప్రధాన విషయమై ఒక్కమారు సభ్యులవలన పిమ్మట, దీక్షకు భంగము కలుగును. శాసనసభలో చేరి సహాయ నిరాకరణమును కొనసాగించుట కేవలము భ్రష్ట. ఈ సూచన క్రొత్తదిగాదు. గాంధీమహాత్ముడి సూచనలు సప్రయోజనములని వెనుకనే నిరాకరించి యుండెను. శాసనసభలకు బోదలవిన వారు బోవచ్చును. అందు కెట్టి యధ్యంతరముండదు. కాంగ్రెసుసభ ఎవరి స్వాతంత్ర్యమును అరికట్టదు. కాని, కాంగ్రెసుసభ శాసనసభా ప్రవేశము నంగీకరింపవలయునని కోరుచో, కలుపురాజేపీఠకమానరు. నిరర్థకముగ ధర్మమును త్యజించుటకు వారంగీకరింపరు. రేపటిదినము గాంధీమహాత్ముని స్మరించు వారందరును, నిరాకరణధర్మము అడుగుంటుండ కాపాడుట కరమధర్మము. ఇంతటితో వారి ధర్మము ముగియలేదు. మహాత్ముడు బోధించిన నిర్మాణకార్యక్రమము తమ కిష్టమయినను, దానిని ప్రజలు తిన్నగ నిర్వహించుట లేదనియు, అందుచే తాము శాసనసభా ప్రవేశమును బోధించితిమనియు, నైహూప్రభృతులు సూచించుచున్నారు. ఈవాద మంత నిస్సారమయినను, ఇట్టి సంశయాత్ములకు వారి మాటను వారికే వప్పించుట ప్రజలధర్మము.

ఇందుకొరకు నిర్మాణకార్యక్రమమును అతి త్వరితముగ నిర్వహించుట దేశీయుల ధర్మమగుచున్నది. ఇంకను తడవుజేయుట, నష్టకారణమగును. స్వీయసామర్థ్యమునందు ప్రజలకు నమ్మకము దప్పిపోవచ్చును. అత్యవినాశము బలపడవలసియు స్వరాజ్యము చేరువకువచ్చును. సంతత కార్యదీక్ష వలననే ఈవిశ్వాసము బలపడుచుండును. గాంధీమహాత్ముని స్మరించి, నిరంతర దీక్ష నిమగ్నులగుటకు భారతీయులు బూనుకొనవలయును. అప్పుడు దేశమును వెనుకకులాగెడి ప్రయత్నములు నిష్ఫలములగును. స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగువరకు బనిపెచ్చెడి సంజేశమును భారతీయులకు గాంధీమహాత్ముడి వరకే బోధించియుండెను. దానిని ఎంతత్వరితముగ నిర్వహించిన, అంత శ్రేయస్కరము. స్వరాజ్యసిద్ధి ప్రజల దీక్షబలముపై నాధారపడియుండును. గాంధీ సంజేశలోక వినుమంతయు లేదు. ప్రజలందుచే భ్రమపడకుండురుగాక! మహాత్ముని యుద్ధమునునే కొనసాగించెదమని తెలుపుచు, దాని మూలాధారమును వెలింపుట మిగుల యనుచితము ఇట్టిపని జరుగకుండ కాంగ్రెసుమహాసభను రక్షించుటకు దేశమంతయు రేపటిదినము నడుముగట్టవలయును. అన్నిప్రాంతములందును జరిగెడి సభలలో, ప్రజల నిశ్చయము సువ్యక్తము గావలయును. గాంధీస్మరణము భారతీయుల ఇష్ట కామ్యాధ్యసద్ధికి తోడ్పడుగాక!

నూతన విశ్వవిద్యాలయములు

గ. పాత్రోగారు ప్రవేశపెట్టిన మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు చట్టము కన్నుమధ్యాన్నము నెత్తుకుంటేవారి పరిశీలన కంకబడదు. ఈ చట్టము గూర్చి ప్రధానపట్టణేతర భాగములందు, ప్రవేశకుల భావముగలదు. మదరాసు సి నేటుసభ సైతము, వ్యతిరేకభావము జూపెను. కాని, మంత్రిగా రీభావమును పాటింపక తమబిల్లును శాసనసభలో కొనసాగించదలచిరి. మంత్రిగారి పక్షమునందయినను, ఈచట్టమునకు పూర్వ సముఖత గనుపింపదు. ప్రసిద్ధ విద్యాధురీణులగు డి. బి. రఘుపతి వేంకటరత్నం నాయుడుగారు సైతము, ఈ చట్టమును ఖండించిరి. చెన్నపురికి పదిమైళ్లకులోపుగ సాశ్రమబోధనా విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పుట పాత్రోగారి యుద్దేశము. ఇట్టి విశ్వవిద్యాలయమువలన, ఇతర ప్రాంతములందలి కళాశాలలకు నష్టము వచ్చుననియు, అందుచే ముందుగ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించిన పిమ్మట, దీని విషయ మాలోచించవచ్చుననియు, పలువు రభిప్రాయపడి యుండిరి. ఇదిగాక, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము విశేషధనముతో గూడుకొనియున్న వ్యవహారము. ఇందుకు ధనమెటుల లభించునో పాత్రోగారు దెలుపరయిరి. సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయమున విద్య సభ్యునిచేడి విద్యార్థుల కందరకు సరిపోయెడి వసతి గృహము నయినను ఏర్పాటు జేయు వీలులేదు. ఇట్టి స్థితిలో అలంకార విద్యాలయము నేర్పాటుపలసియుండును. క్రొత్తసేతువచ్చి ప్రాత సేతుకు కొట్టివైచినటుల, మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు ఏర్పాటు ఇంతకుపూర్వమున్న ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణపు ఏర్పాటునకు భంగకర మగునని తోచును. ఒక్కమారు ఒక్కటే ఏర్పాటు కొనసాగవలెననుభావములధికారుల మనముల నావహించినటుల గనుపించును. కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారి వాక్యములుగూడ ఇందుల కనుగుణ్యముగ నున్నవి. భాషాప్రయుక్త విభాగములలో క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయములను నిర్మించుట కన్న ను మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమును వృద్ధిబొందించుట ఎక్కువ సులభమనియు, అందుచే సులభమయిన పనిని ముందుగ నిర్వహించుట భావ్యమనియు, రామలింగా రెడ్డిగారు దెలిపిరి. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునందు మంత్రివర్గమునకు గల మక్కువచే, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము విషయమై సుస్తీ జరుగక తప్పదు. ఈ యసాయమును గుర్తించియే, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము విషయమై మంత్రిగారు సుస్తీజేయుచో, వారి ఆంధ్రత్వమునకు భంగమువచ్చునని, వేంకటరత్నం నాయుడుగారు నుండలించిరి. కావేరీ ప్రాంతపు సందర్భము కృష్ణా రిజర్వాయరు ప్రాంతపు కొనసాగుట తెలుల అడ్డమువచ్చెనో, మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము త్వరితముగ కొనసాగకుండ అడ్డు గలుగజేయవచ్చును. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు ఆకారము మార నున్నను, విద్యావిధానమునందంతగ మార్పు గనుపింపదు. విద్యార్థులలో భావదాన్యమును పెంపొందించెడి విద్య యే కొనసాగుచుండును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము త్వరలో జరుగుటకు, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమవసరమని చేరుగజెప్ప నక్కరలేదు. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము జరిగిన పిమ్మట ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయముపైన దృష్టిసంతను కేంద్రీకరింప జేయవచ్చును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ విచారణసంఘమువారి విచారణ పూర్తియై చాల కాలమయినను, ఇంతవరకు వీరిని వేదిక బయల్పడ

లేదు. ఈనెల 22 వ తేదీన విశాఖపట్టణములో మదరాసుగవర్నరుగారి యధ్యక్షతక్రింద నొకసభ జరుగుననియు, ఆసభలో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నెక్కడ స్థాపింపవలయునో నిర్ణయింపబడుననియు తెలియుచున్నది. ఇందుపేషయమై స్థానికాభిమాన మెక్కుడుగబయల్పడుట సహజము. కాని, విశ్వ విద్యాలయ స్థాపనమునకు అన్నిభాగముల కంటె బాటున నుండునట్టియు, విద్యాసౌకర్యము లుండు నట్టియు, కేంద్రస్థానము తగినసలమనుటకు సంది యములేదు. ఆంధ్రవ్యక్తిత్వమున కనువగు ఆంధ్ర రాష్ట్ర, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముల నిర్మాణము పట్ల ఆంధ్రజాతీయవాది కట్టిగాఢమగు సభలాష యున్నను, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి అతిపకి ముందుగ గావలయును. భావదాస్య ప్రవర్ధకమగు జాతీయ విశ్వ నాతడు ప్రోత్సహపరుపజాలడు. ఆంధ్రుల ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును, కాంగ్రెసుసభ యంగీక రించినది. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభాగసూత్రము సంగకరించి, కాంగ్రెసుసభ ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణ మునకు గడంగినది ఇటులనే భాషలబట్టి వివిధ రాష్ట్రములను నిర్మించినది. భావిస్వరాజ్య విధా నము భాషాప్రయుక్తముగ నుండుననుటకు సంది యములేదు. స్వతంత్రమగు ఆంధ్రరాష్ట్రమును నిర్మించుటకు పునాదులిదివరకే నాటబడినది. స్వరాజ్యసిద్ధితో ఆంధ్రులకోర్కెలు తప్పక సఫల మగునని విశ్వసింపవచ్చును. అప్పుడు జాత్యభివృద్ధి కనువగు జాతీయవిద్య స్థాపితమై, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యా లయము, ఆంధ్ర రాష్ట్రము విలసిల్లునని తలంపవచ్చు ను. ఆంధ్రోద్యమమువలన దేశమున గలిగిన మార్పున మాత్రము గమనింపవచ్చును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగమును, భాషాప్రయుక్త విశ్వవిద్యా లయ నిర్మాణమును ఎల్లరయోమోడము ఒడయు చున్నవి. ద్రవిడసోదరులుగూడ ద్రవిడ విద్యాలయము గోరుచున్నారు. భారతజాతీయత విషయ మున ప్రబలిన దురభిప్రాయములిప్పుడు తొలగిపోయి నవి. సద్భిజములొకవరి నాటకొనిన పిమ్మట అవి వృధగా బోవు.

హిందూ దేశసహాయము : కమాల్ పాషాగారు
 కమాల్ పాషాగారు హిందూ దేశమున కంపిన సంధేశముబట్టి, తురుష్క సమస్యవరిష్కారమునకు హిందూదేశ మెటులతోడ్పడెనో గ్రహింపవచ్చును. సంయుక్త భారతవర్షమునకు కమాల్ పాషాగారు తమ సమస్యతులు చెలిపిరి. తుర్కీ బలముగ నుండుట, ఇస్లాం మతసంరక్షణకే గాక, ఆసియా స్వాతంత్ర్యమునకు గూడ ముఖ్యమని కమాల్ పాషాగారు చెలిపిరి. లాసానీ సంధి సమాజేశము నందు, తుర్కీ సమస్య త్వరలో పరిష్కారము గా నున్నది. ఇట్టి సమయమున, భారతవర్షము వెనుకటివలెనే తుర్కీకి సహాయము జేయవలెనని కమాల్ పాషాగారు కోరుచున్నారు. తుర్కీ తన స్వాతంత్ర్యమును పూర్తిగ కోల్పోనువరకు భారతీయు లెల్లరును తోడ్పడవలెననుటకు సందియము లేదు. మహమ్మదీయులతో బాటు హిందువులును ఈ విషయమై ఏకాభిప్రాయతై యున్నారు. కిలాఫాత్ రక్షణముకోరికు మిగుల పట్టుదలతో కృషిసలిపిన గాంధీమహాత్ముడు, ఆలీసోదరులును కారాగృహబద్ధులైయున్నను, వారి కృషి సఫల మగుచున్నది. తుర్కీ నాయకుడగు కమాల్ పాషా గారు భారతీయులకు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ వందనముల సర్పించుచున్నారు. కిలాఫాత్ సమస్య వలన హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య బలపడిన హృదయసంయోగము, ఎల్ల కాలముక నిలచి యుండగలదు. ఈ సందయోగము, స్వలాభ ప్రేరితముగనునది కాదు. త్యాగధర్మముచే నీ సంబంధము కట్టుడియున్నది. ఇట్టి ధర్మమువలననే ఇక ముందును నిది కొనసాగ గలదు. హిందువులు, మహమ్మదీయుల మధ్యనే గాక, భారతీయులలో నన్నిజాతుల మధ్యను ఇట్టి సంయోగము బలపడుట యత్యవసరము. తుర్కీ-వాంఛలను తీరస్కరించు దివములు గలించినవి. ఇస్మిత్ పాషాగారిని, పాంకేరు గారు ప్రాన్యదేశమున కాహ్వానించుట బట్టి తురుష్క సమస్య ప్రాముఖ్యమును గ్రహింపవచ్చును. తుర్కీ సమస్య త్వరలో సహకూలముగ పరిష్కారమగుననియు, మహమ్మదీయుల వాంఛలు సఫలమగుననియు, దేశ మెదురుజామచున్నది.

సిక్కు గురద్వారా చట్టము
 ఎవరికిని బహిరంగ సిక్కుగురు ద్వారాచట్ట మును, పంజాబు ప్రభుత్వము వారు నిర్మించిరి. శాసనసభలో సభ్యసంఖ్యకులచే నీచట్ట మంగీక రింపబడెను. సెలెక్టకమిటీలో సిక్కుసభ్యు లెవరును పాల్గొనరయిరి. ఈ చట్టము నుపసాదించిన వారు మహమ్మదీయులు. ఇట్టి చట్టమువలన లాభ మేమియులేదని, సభ్యులు కలుపు రెంతదూరము జెప్పినను పంజాబు ప్రభుత్వసభ్యుడు తనపట్టుదలను మానడయ్యెను. మహమ్మదీయు, క్రైస్తవసభ్యులు గూడ సిక్కులమనోరథములను భంగపరుపవలదని వేడుకొనిరి. కాని లాభము లేకబోయెను. చట్ట మును కొంతకాలము వరకయినను నిలిపివేయుడని గోరినను, సర్ జనుమెయినార్డుగారు వలను పడ దనిరి. కాని యీచట్టమును అకాలీలు పాటించ రని చెలువనక్కరలేదు. ఇందువలన ప్రభుత్వము నకు గలిగిడి ప్రయోజనమేమి? క్రస్తుత విషయస్థితి దీని మూలమున దొలగననుట భ్రమ. ఈచట్టము నకు 41 మంది అనుకూలముగను, 33 గురు ప్రతికూలముగను వోటుజేసిరి. మంత్రులగు లాలా హరి కిషోర్ లాలుగారు సైతము తటస్థులుగనుండిరి. ఇకముందునుండి, అకాలీలక్షి ఇంకను బలపడునని తలంపవచ్చును. ఇంతవరకు మిలిటరీ పెన్షనరుల జతలరెండు నిర్బంధింపబడెను. మూడవ పెన్షనరుల జతసిద్ధమగుచున్నది. వీరు ఆశ్రమములపై నెక్కి గురుకాబాగునకు వెడలెదరని తెలియుచున్నది. మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రికా విలేఖకుడు చెలిపినటుల, ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించి పంజాబు ప్రభుత్వమువారు పరిపాలింపజాలరు. ఇంతవరకును వీరు జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమ లయ్యెను. ఈ మారును విఫలముగాక మానన్. సిక్కుల దృఢ సంకల్పము త్వరలో సఫలముగాక మానదు. క్రస్తుత విషయ సమయమున హిందూ దేశమున కంతకును వీరి మార్గము ఆదర్శప్రాయమై, మనోదార్బల్యము బోగొట్టుగాక.

పార్లమెంటరీ ఎన్నికల ఫలితము
 నేటివార్తల ప్రకారము కన్పర్యేటిపు లభిక సంఖ్యకు లెన్నుకొనబడిరి. ఎన్నటివరకు కన్పర్యేటి పులు 235 మందియు, లేబరుపక్షమువారు 105 మం దియు, లిబరలుపక్షమువారు 45 మందియు, నేషనల్ లిబరలుపక్షమువారు 33 గురును, ఇండిపెండెంటులు 11 మందియు, ఎన్నుకొనబడినటుల తెలియు చున్నది. లేబరుపక్షపుసంఖ్యలు ప్రోత్సహాకర ముగనున్నవి. లిబరలు లేబరుపక్షములవారుగలసిని, బోనర్లాగారి పరిపాలనము నిష్ఫలముగ సాగునా యని శంకింపవలసియున్నది. బోనర్లాగారి ఎన్నిక లోనే లేబరుప్రత్యేకి 12023 వోట్లను, బోనర్లా గారికి 15347 వోట్లను పచ్చుటబట్టి, లేబరుప్రము ఖ్యమును గ్రహింపవచ్చును. ఆస్పిక్రతుగారు 313 వోట్ల భవమునో బయలుపడి బయటపడిరి. బోనర్లా ప్రభుత్వములోనివారు కొందరి వోటిపోయిరి.

లేబరుపక్షమున పార్టీప్రముఖులగు శక్లత్ వాలా గారు విజయమొందుట, గమనింపదగియున్నది. ఆస్టరుసెటి, ప్రిమిల్ కు సభ్యురాలుగ నెన్నుకొన బడెను. లేబరుపక్షనాయకుడును, హిందూదేశాభి మానియునగు కమాండరు కెన్వర్రిగా రెన్ను కొనబడిరి. రామ్మే మాక్ నాల్డు, కలనల్ వెడ్జిపుడ్డు గద్దగుడ ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ ఎన్నికలలో మి గుల విచిత్రముగ గనుపించువిషయము, చచ్చిలు, మాంటాగూగార్డు అపజయము గాంచుటయే. మాంటాగూగారి యభిమానుల కీవార్త విషాదము గలిగింపగలదు. పార్లమెంటరీ ఎన్నికలఫలితము, హిందూదేశ దృక్పథమును మార్పజాలదు. పార్ల మెంటుసభవారి అనుగ్రహముపై గాక, స్వీయబలము వైననే, భారతీయులు ఆధారపడియున్నారనుట నిశ్చయము.

అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ
 ఈసభ 20 తేదీ సోమవారమునాడు కలకత్తాలో జరుగును. ఎట్టియిబ్బందులున్నను పాటింపక సభ్యు లందరును హాజరగుట యవసరము. తమిళసభ్యు లెల్లరును హాజరై తమిళరాష్ట్రీయసభవారి యభి ప్రాయమును వ్యక్తపరుచుట యవసరమని, వాసు దేవహ్యగారు విన్నవించుచున్నారు. ఇటులనే ఆంధ్ర సభ్యులువెడలి ఆంధ్ర రాష్ట్రీయాభిప్రాయమును వ్యక్తపరుచుట అత్యవసరము. శాసనసభాప్రవేశ మున కన్నిరాష్ట్రముల యభిప్రాయమును ప్రతి కూలముగచున్నది. బీహారునాయకులు శాసనసభా ప్రవేశమునకు ప్రతి కూలముగ తమ యభిప్రాయమును తెలిపినటుల, అసోసియేటెడు పెన్సు వార్త చెలుపుచున్నది. జలియూవాలాబాగులో నుపన్యసించుచు, శాసనసభా ప్రవేశము బనికి రాదని, శంకరాచార్యస్వాములవారు స్పష్టపరచిరి. ప్రాతసభ్యులతో గూడిన దయినను అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభ దేశక్షేమ మాలోచించి, శాసన సభాప్రవేశమును నిరాకరించు గాక యని కోరె దము.

విపరీతవర్ష ములు
 దీపావళినాటినుండియు చెన్నపురి లో వర్ష ములు, ఏకధారగ కురియుచున్నవి. కాని మొన్నటి రాత్రి కురిసిన వర్షము అన్నిటిని మించెను. ఒక్క రాత్రిలో దాదాపు 9 1/2 అంగుళముల వర్షము పడెను. వర్షమునకు గాలియు, మెరుపులు, ఉరు ములును దోడ్తై ప్రళయమువలె దోచెను. సలివకా తోటలో పిడుగుబడెను. కాని ప్రాణాపాయము గలుగలేదు. అనేక భాగములు జల మయము లయ్యెను. స్థల్లో జనులిదవలసివచ్చెను. ఇంట్లు గోడలు హలభాగములందు నేల గూలెను. నిన్నటి యుదయమున త్రాంబండ్ల రాకపోక లాగి పోయెను. ప్రయాణికులు పడిన యిబ్బందులకు మేరలేదు. కాని, నేడు వర్షములేక తెరిపిగనున్నది. నీరు దగ్గిపోయినది. వయణదేవుని కింతట నయినను కరుణ గలుగుగాక యని, ప్రజలు చేతుకొను చున్నారు. కొంతకాలము క్రిందట, వర్షముకొరకు జనులు పరితపించిరి. ఇప్పుడు వర్షములేకుండిన చాలునని ప్రార్థించుచున్నారు. ప్రకృతి స్వభావ మొంతిత్వరలో నూరునో యూహింపవచ్చును. మానవ పరిస్థితులుగూడ నింతయే.

సవరణ:—విన్నపము ఆంధ్రపత్రికలో పూర్వపుటందు అత్యాధునికములకు క్లికక్రింద ప్రకటించి ప్రయాణ మధ్యంగాను దొరబాటున ప్రకటించబడెను. ఇలాంటి చిత్రవర్ణన జగన్మాభావాయులవారి పక్షపాతియే.

మదరాసు శాసనసభ

నేటి దినచర్య

నవంబరు 17:— శాసనసభ మరల యాయోదయము 11 గంటలకు గా. 45. పి. రాజగోపాలా చార్యులుగాను అగ్రాసభాధ్యక్షుల ప్రారంభ మయ్యెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

వి. పి. వేరరాజునాయుడుగారు

- (1) (1) దళ బలము వదిలి చేసినట్టిగాని తెలిపాయి కట్టిగాని నీటి కాల్యము?
- (2) అది యెప్పుడు వదిలివేయబడెను, తెలిపాయెను?
- (3) వానిని పునరధ్యక్షించుటకుగాని బాగుచేయుటకుగాని ప్రభుత్వము వారేమి చేసిరి?
- (4) ఈనీటి కాల్యాలకింద ఆయకట్టు విస్తీర్ణము?
- (5) అనీటి కాల్యమున దలచినట్లుగాని తెలిపావు టకుగాని కారణమేమి?
- (6) ఈవదిలివేసిన, తెలిపాయన నీటి కాల్యము, చెరువు లనుబాగు చేయుటకెంత ఖర్చు?
- (7) ఈనీటి కాల్యము ప్రభుత్వముగారేలే బాగుచేయ లేదు?
- (8) పీడిని బాగు చేయుటకు ఇతరులు పాటుబడుటకు చట్టము లంగీకరించునా?
- (9) రైతులు కావలసినవారు ప్రత్యేకపు కాల్యములను త్రవ్వకొన వచ్చునా?

ఉ॥ (1) మొదలు 7 కు (2) ప్రభుత్వమువారి కానివయ్యె తెలియదు. (3) పాడెవ్వరినైనా చూపుటకు బాగుచేయుటకు దక్షిణాదులు బోర్డు స్థాపించి అర్హత నెం 2 ప్రకారముంచెను. కాల్యము బాగుచేయుటకు బోర్డు స్థాపించి అర్హత నెం 10 ప్యాసా 8 ప్రకారము దక్షిణాదులు జేయవలెను.

(9) ప్రత్యేకపు చట్టములు లేవు ప్రతివయసునూ దాని యొక్క యంత్రము క్రింది బట్టియుంచెను.

భానుసాహెబు మున్సి మహమ్మదు అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహెబుగారు

ప్ర:— ఏ-స్పీ కమిషనుగారు తమరు జేసిన సంస్కృత చట్టముల కాపీని ప్రభుత్వమువారు తెలిపెదరా?

ఉ:— చట్టములు ప్రచురణకు సిద్ధముగ లేవు.

భానుబహదరు మహమ్మదు సద్దుల్లా బాద్షాసాహెబుగారు

ప్ర:— (1) మద్రాసు జిల్లల వర్తకుల సంఘమువారు మద్రాసు కార్పొరేషనులో సాగుముగానలెని విజ్ఞాపనంపిరా? ది. దానిపై ప్రభుత్వము వారేమి ఉత్తరువులుజేసిరా? సి. అయితే ఆ ఉత్తరువు యెట్టిది?

ఉ:— (1) విజ్ఞాపనంపిరి.

(2) ప్రభుత్వమువారికిని తమకులాచించుచున్నాను. రావు బహదూరు యం. సి. రాజా

ప్ర:— (1) ఏ-స్పీ కమిషనుగారు వచ్చి స్పీకరును కమిటీ సభ్యులను కలవరంపడెను?

(2) స్పీకరుగారి సభ్యులు ఆసభాగారి విద్యాభ్యాస వారు లెందరి?

(3) స్పీకరుగారి పునర్నిర్మాణ నిధానము కచ్చుకుటును తాత్కాలిక వేతనాభివృద్ధి అమీయుంచెదరా?

ఉ॥ (1) అంగ రుద్రాచల విషయములో గారు.

(2) అవును.

(3) అవును.

శ్రీమూర్తి శశిభూషణ రిఫో ముహుళయో

ప్ర:— (1) ఒక ఉద్యోగి బదలాయించబడి నపుడు ప్రయాణపు బట్టెను తెక్కించుటలో, పెంపుకు కొడుకు ఆ ఉద్యోగి కంటుంబులలోని వాడుగా తెక్కింపబడెదా?

(2) ప్రభుత్వము యీ అభ్యాసమును తొలగించి ఉత్తరువును సంస్కరించ నద్దెంచి యున్నా?

ఉ॥ ఇందుభాగములకును ప్రభుత్వము అనుమతముగ నీయబడి డి.

ప్ర:— (1) ప్రభుత్వమువారి కుద్యోగిని ఉత్తరువులలో బ్రయినింగు స్కూల్లో పరీక్షలును మానవైపు కడదులలో నున్నవారిని పెండ్లిదండ్రులకు సర్టిఫైచు టీచరుగముచ్చరా?

(2) నిజమేయైన యెవలవారికి లోకలు ఆలవెనులేదా?

(3) అట్టి ఉపాధ్యాయులకు యెక్కువరేటు జీతముల నియమమున వైశ్యులుగానుదెచ్చరా? అయితే రేటేమి?

(4) వైశ్యుగారి సంహార ప్రభుత్వమువారు తుగితే జునిరా?

(5) లేదన్నచో అదలలలో నంగీకరింపక పోవుటకు కారణమేమి?

ఉ॥ (1) అవును (2) అవును (3) అవును. వైశ్యుగారి బ్రయినింగు స్కూల్లో నున్న మానవైపు కడదులలో యెవల 40-40-36-1-70 జీతములియ్యవలెను. (4, 5) ప్రభుత్వమువారు 35-35-1-50-1-60 కి ఒప్పుకొనిరి. ఈ స్కూలులో బ్రయినింగు స్కూల్లో టీచరుల గూడ ఒప్పుకొనిరి.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు

ప్ర:— క్రిందటి సెషియన్లలో చేసిన తీర్మానము ప్రకారము ఫారెస్టు కన్సర్వేటరులలో నొకరును, రెవిన్యూబోర్డుమెంబరులలో నొకరును భారతీయులను నియమించు విషయమై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో చట్టము జేయబడి యున్నారా?

ఉ॥ తీర్మానము భాగక ముందుకొన బడును.

ప్రశ్నోత్తరములు జరిగిన పిమ్మట నవంబరు 11 వ తేదీ వాడు అధిక యుపసంఘము సమావేశమై గావించిన చర్యను కార్యకర్తల సవేదించెను.

శాసనసభ యీ సాయంకాలము ఆరవనియు తరువాత మరల దినంబరు 18 వ తేది వాడు సమావేశమై 22 వ తేది వరకు జరుగుననియు అభ్యర్థులు తెలిపిరి.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణపు బిల్లు ఉపసంఘమునకు అభ్యర్థులు గా. పి. పి. పాల్ గారిని అగ్రాసభాధ్యక్షుని నియమించిరి.

మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు బిల్లు

5 వ క్లాజులో 8 వ శక్తను 1 వ భాగమునందు ఈ బిల్లును సంగతె సని గా. లా మెంబరు ఉపపాదించెను.

అభ్యర్థుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడెను. మిగిలిన ప్రస్తీలలో నలుగురు మదరాసు వర్తకసంఘమువారి చేతను, ఇరువురు దక్షిణ హిందూస్థాన వర్తకసంఘమువారి చేతను, ఒకరు దక్షిణ హిందూస్థాన తోళ్ల వర్తకసంఘమువారి చేతను ఒకరు మదరాసు బట్టల వర్తక సంఘమువారి చేతను ఎన్నుకొనబడిన వారుగ నుండురు.

ఇందులకు 5 వ యంగీకరించెను.

5 వ క్లాజులో పిమ్మట 4 వ క్లాజులో “నియంత్రణలలో నన్న ప్రకారము” అనుపదములలో “నియంత్రణలగాని తీర్మానములు” అనిపదములను జేర్చవలెనని గా. లా మెంబరు ఉపపాదించెను. 5 వ యంగీకరించెను.

తరువాత 16, 31 వ క్లాజులో కొన్ని మార్పులు చేయబడినవి.

38 వ క్లాజునకు ఈ క్రింది శక్తనును చేర్చబడు గా. లా మెంబరు ఉపపాదించెను.

“ఈ చట్ట ములలోనికి వచ్చిన తరువాత అగ్రాసభాధ్యక్షునిగా యిదిర (ప్రస్తీల యుద్ధాగ్రకాలము రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారి కర్తవ్యము ప్రకారము ఆగును. 8 వ శక్తను ప్రకారము ఎన్నికలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారేర్పాటులు చేయుదురు. వెంటనే ప్రస్తీల నియమికాలము ముగియుగానే ప్రాత్ర వారు అధికారమునకు వచ్చురు.

సవరింపబడిన బిల్లును చట్టముగ నామోదించుటకు గా. 5 వ క్లాజులో టాడ్డంటుగారు ఉపపాదించిరి.

5 వ యంగీకరింపగా బిల్లు చట్టమయ్యెను.

తరువాత కార్యలక్ష్యము సంపది లోపములకలన కారణములకు తాము వెట్టవలసికచ్చెనని గా. కే. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రభుత్వము పక్షమున కర్తవ్యము తీయవలె వేవకొనిరి.

తీర్మానములు

లానడు రెవిన్యూ సెటిల్మెంటు పర్మనెంటు రెవిన్యూ సెటిల్మెంటు గూర్చిన బిల్లులను ప్రవేశపెట్టుటకు రాజధాని యందలి రీ సెటిల్మెంటు మాచనల నవలలోనికి పెట్టవలెనని తీర్మానమును ఏ రంగనాథం మొదల్యారుగా రుపహరించిరి. ఉపపాదించుచు రంగనాథం మొదల్యారు గారిట్లు చెప్పిరి. పర్మనెంటు సెటిల్మెంటును గూర్చి రా. బి. ఆమంచర్ల కృష్ణరావు గారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానమును ఈసభ యంగీకరించి యుండెను. తీర్మానము ఆమోదించబడినను, రీ సెటిల్మెంటు మాచనలను ఆసభలో పెట్ట నెంచుట అనుచితముగ నుండెను. కాన నసభవారి తీర్మానమును గా. రెవిన్యూ సభ్యుడు త్రోవేపుచ్చి రీ సెటిల్మెంటు మాచనలను ఆసభలో పెట్టుట బాగుగ లేదు.

బల్లారి, అనంతపురం జిల్లాలలో, ఒక సంకల్పమునకు అను అలో పెట్టగూడదని సభ తీర్మానించిన ప్రకారము ప్రభుత్వము అంగీకరించియుండెను. ప్రస్తుత తీర్మానములను ప్రభుత్వమునకు విశేషము నవ్వమండదని మొదల్యారుగారు చెప్పిరి.

వాండ్లూరుగారు (తంజావూరు) రైతిర్మానమును ఆమోదించుచు రయితుల కష్టములను గమనించియున్నను ప్రభుత్వము వారి తీర్మానము సంగీకరింపదగునని చెప్పిరి.

గా. రెవిన్యూసభ్యు డెల్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ల్యాండు రెవిన్యూను గూర్చినబిల్లును ప్రవేశపెట్టవలెనని ప్రభుత్వమువారు

మొదటనే తలచియుండిరి. ఈలోపుగ గతసంవత్సరము డిసెంబరు మాసమున గా. కల్లూరుసభ్యుడు పర్మనెంటు సెటిల్మెంటు బిల్లునుగూర్చి యొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెను. ఈ సభ్యుని సభ్యులధిక సంఖ్యాకు లా తీర్మానము సంగీకరించెను. పర్మనెంటు సెటిల్మెంటును ప్రవేశపెట్టుటకు ఈ ప్రభుత్వమున కధికారము లేనందున మేము భారత ప్రభుత్వమువారికి ఆ కాగితము లప్పిటి ని పంపితిమి. కాని మాకింకను ప్రత్యుత్తరములేదు. ఈలోపుగ ల్యాండురెవిన్యూ బిల్లునుగూర్చి యేమి చేయవలెనని మేముభారత ప్రభుత్వమున రిని కోరితిమి. ఆ యుత్తరమునకును ప్రత్యుత్తర మిప్పుడు వారేదు.

ఈ తీర్మానమును ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పెట్టవలెనని రాష్ట్రీయ వాయము కింగిపున. భర్తాపరిమితముగనుండ ప్రస్తుతముండెడి యాదాయమును కింగించిన చాలకష్టముగ నుండును. రీ సెటిల్మెంటును కిప్పటికేచాల ద్రవ్యము పెచ్చింపబడినది. రీ సెటిల్మెంటు ఆధికారులు చాల యుపయుక్తములకు కార్యములను జేసిరి. వారి మాచనల నాచరణలో పెట్టవలెనని రాష్ట్రీయమునకు నవ్వము గలగును. ఈ సంతకర్తము మే నెల వరకును ఒక తంజావూరు జిల్లాకే రీ సెటిల్మెంటు క్యయము యా కిర్కర్, కిక్కి యొక్కను. తరువాత జరిగిన భక్తి ఎంతైనదియు ఇంకను తెలియలేదు. ఈ తర్క, దక్షిణారాధు జిల్లాలలో రీ సెటిల్మెంటు ఇంకను జరుగుచున్నది. బల్లారి, అనంతపురం జిల్లాలలో ఈ సంకల్పము జాకొరకు యా 2, 87, 836 లయొక్క ఆరెండు జిల్లాలలోని రీ సెటిల్మెంటు మాచనలొక్క సంకల్పముకుకుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పెట్టుటకు పీటులేదు. తిరుచనాపల్లిలో రీ సెటిల్మెంటు ముగిసినది. ఎప్పి మేటులు మాత్రమి. కను ప్రభుత్వము వారి కందలేదు.

ఈ రీ సెటిల్మెంటు మాచనల కలనసాటుకు ఇరువది మొక్కలు ఇరువదియైదు. తులనకు ఆదాయమునవచ్చును. మన రాజధాని భానాలో ద్రవ్యము లేకయుండ ఈ సామ్యము కృధాసీ యుటయచితముగనా? ఈ ద్రవ్యమును మనమేల నిరాకరింపకలయును. ఎప్పి మేటులు వచ్చి ఆమోదించబడిన వానిని నాచరణలో పెట్టవలెనని కారణములు కన్పింపవు. ఏదెకొలది ప్రవేశము లలో న భక్తిం త ర ము లు న్న యెడల. వానినిగూర్చి ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వాధికారులకు దెచ్చుకొనిన, ప్రభుత్వమువారికి వాని యాచించుటకు బూనుకొందరు. అంతయగాని, యా తీర్మానము ప్రకారము జరుపుటకు వీలలేదు. ల్యాండు రెవిన్యూబిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు వసతికలగగానే దానిని ప్రవేశపెట్టెను. ఈలోపుగ ఆకర్షణల ఆధి ప్రాయములను గైకొన కలసి యుండును. బిల్లును ప్రవేశపెట్టి గానే చట్టమును గావించుటకును వీలులేదు.

అట్టివానిని గూర్చి తొందరపడుటకును గాదు. భారత ప్రభుత్వమువారు, ఆ బిల్లున కంగీకారము తెలుపవలయును. పర్మనెంటు సెటిల్మెంటును గూర్చి భారత ప్రభుత్వమువారి యంగీకారము ఈ దినము వచ్చినను, మదరాసు ప్రభుత్వము వారు ఒక్క ప్రకటనగావించుటకు వీలుండదు. తరువాత కొన్ని సంసకల్పములు తగిన యేర్పాటులు చేయవలసియుండును. ఆ పిమ్మటనే పర్మనెంటు సెటిల్మెంటు వద్దలి నాచరణలో పెట్టవలసి యుండును. తంజావూరు జిల్లావారు నవంబరు 12 వ తేది సమావేశమై రీ సెటిల్మెంటును గూర్చి ప్రభుత్వమువారిలో సంప్రదింపుటకు ఒక రాయబార సంఘము నేర్పిటుచేసి కొనిరి. వారువచ్చి నాతో మాటలాడుదురు. అయినను, ప్రభుత్వము వారు తంజావూరు రాయబారపు కోర్కెలను గమనింపని యెడల “ధర్మబద్ధుడు తంజావూరు భక్తి విరహితకురు తెయిరా” యుగవనియు తంజావూరు సభలో నొకరు పలికి యుండిరి. ఏ ప్రదేశముకై నను ప్రత్యేకముగ నిబ్బండులు, ప్రభుత్వమువారు వానిని కష్టక గమనింతురు. కాని ఈ తీర్మానము సంగీకరింపటకు వీలులేదని గా. సర్ వాచి బుల్లసాహెబుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

రీ సెటిల్మెంటు పార్టీ వారు చేయుచుండు గందరగోళము గమనింపనియు, కష్టములను హెచ్చింపవలెనను మాచనల కష్ట వారు సహాయముగ నేమియు వివరములను దెచ్చరనియు నుల్లూక మరక్కాయరు గారును, పక్కిన స్వామిపిళ్లె గారును చెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారు గావించు క్యయమును ధరించుట రయితులపని కాదనియు, వారందరును రీ సెటిల్మెంటు పద్ధతులకలన బాధపడు చుండినయు 50. అర్. నేరుత్తుం అయ్యరుగారు (తంజావూరు) చెప్పి తీర్మానమున కనుమలముగ ముటలాడిరి.

అంతట 50. పి. రాజగోపాలా చారిగారి స్థానమున 51. బి. కేశవపిళ్లెగారు కూర్చుండిరి.

రీ సెటిల్మెంటు మాచనల కలన సమిరా తి వారు లకు కష్టము లేదని యు, కష్టములను నాష్టి చేయవలెను ప్రభుత్వమునకు ఆదాయమే యుండదనియు ఎస్. సోమసుందం పిల్లెగారు చెప్పి తీర్మానమునకు క్రితకాలముగ నుండిరి.

ద్రవ్యసతి తే. పును ఈ తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుట యచితముగ లేదనియు, ప్రత్యేకముగ నిబ్బండులు గల జిల్లాల

విదేశ వార్తలు

బ్రిటిషు ఎన్నిక ఫలితములు

కాన్సర్వేటివుల విజయము

మాంటాగు చర్చిలుగాను ఎన్నికొనబడలేదు

బోనర్ల, ఆస్క్విత్తు,

కెన్యూగార్లు మరల విజయము గాంచుట

కార్లికులకు గొప్పలాభము

లండన్, గురువారము, సాయంకాలము 4-30. పార్లమెంటు ఎన్నికలలో యూనియన్లులకు ఎక్కువ ఓటులు వచ్చినవని రూపరేణి కలిపి వార్త తెలుపుచున్నది:-

ఎన్నిక వివరములు

లండన్ గురువారము సాయంకాలము 3-30

కాన్సర్వేటివులు	295
కార్లికులు	105
లిబరలు	45
సేవనర్ లిబరలు	33
ఇండిపెండెంట్లు	11

మరికొన్ని ఫలితములు

ప్రధానమంత్రి కార్లికులతో పోరుట

గ్లాస్టో (సెంట్రల్)

బోనర్ల (కొ. యూ)	15487
మిచేలు (కార్లికులు)	12923
గర్ బాపెయిలు (లిబర)	2518
కార్లికులకంటే ఎక్కువ ఓటులు	2,514

వారు తంజావూరు, బళ్ళారి అనంతపురం ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుకొన వచ్చుననియు టి. పి. రామలింగం తెల్పి గారు చెప్పిరి.

లి. బి. కృష్ణమూర్తిగారు తీర్మానములలోని భారములతో సానుభూతి కలిగియుండిరి. కాని ఈ తీర్మానము వలన అదాము తగ్గునని భయపడిరి.

రా. బి. ఆచందర్ల కృష్ణారావుగారు రంగశాధం మొదలైన ల్యూరుగారి తీర్మానమును బలపరచుచు ఇట్లు పలికిరి: కోయంబు తూరు, మలబారు జిల్లాల ప్రతినిధులు రంగశాధం మొదలైన గారి తీర్మానము ను సమంహరించి కొనుమని కోరిరి. ఉపపాదకుని యధిపత్య మెట్లుండెనో నాకు తెలియదు.

రం. మొదలైన గారు: నే నుపసంహరించుకొనుట లేదు.

కృష్ణారావుగారు ఉపసంహరించుకొనకున్న నే నీ తీర్మానముతో నేకీభవించుచున్నాను. వర్మ పెంటు పెటల్మెంటును గూర్చి తీర్మానముపైని కాగితముల నన్నిటిని భారత ప్రభుత్వమువారికి 11 మాసముల క్రిందట వంపియుంటిమని గొ. రెవిన్యూ మెంబరు చెప్పెను. భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరమియ్యకున్న మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి తొందరపెట్టియుండగూడదు? ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు బరిగియుండవని నేను నమ్ముచున్నాను. వర్మ పెంటు పెటల్మెంటు పద్ధతి నొకదినములోపుగా నావరణలో పెట్టుట కష్టమని నేనంగీకరించెదను. కాని పెటల్మెంటు వనిని ప్రింట్ కాలమైనను సాగించుచుండుటయు, అపద్ధతికనుగుణముగ నుండదు. ఏదైనా కొన్ని ప్రదేశములను కష్టముగనున్న వానిని గమనించెదమని గొ. రెవిన్యూ మెంబరు చెప్పియుండెను. అధికారులు గావించెడి పార్లమెంటులను సుఖించుటయు, మనసరి ల్యాండు రెవిన్యూపద్ధతిని నిర్ణయించుటయు కావనసభ పనిగాని ఏవోకొన్ని ప్రదేశములందు పెటల్మెంటు అధికారులు తగ్గునూచనలు గావించిరి. వానిని తప్పించి సహాయము చేయుటని రెవిన్యూ మెంబరును కోరుట మనపని కాదు. తీ పెటల్మెంటు మావలను ఆచరణలో పెట్టవలెన నది విధానమునే మనము ఆశ్రయించుచుంటిమి.

కృష్ణారావుగారు యువస్వామి ముగియవచ్చుటికి 1-30 అయ్యెను.

సభ్యులంతటా ఫలహారములై లేచిరి. మరల మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు సమావేశ మయ్యెదరు. సాయంకాలపు చర్చ లేవటి వర్తకయందు ప్రకటింపబడును.

సాధారణపు ఎన్నికలు 1918

బోనర్ల (కొ. యూ)	17658
డి. జె. ఎం. క్విక్ (కార్లి)	4786
ఎక్కువ ఓటు.	12,917

ఆస్క్విత్తుగారు కష్టముమీద విజయము గాంచుట

ఆస్క్విత్తు (లిబర)	15,005
జె. ఎం. బిగ్గెన్ (కొ. యూ)	14,699
ఎక్కువ ఓటు.	316

ఉపఎన్నికలు ఫిబ్రవరి 1920

ఆస్క్విత్తు (ఇండి-లిబర)	14786
ఆస్క్విత్తు	14786
జె. ఎం. బిగ్గెన్ (కార్లి)	11902
జె. ఎ. డి. మాక్స్విక్ (కొ. యూ)	8795

కార్లికులకంటే ఎక్కువ ఓటు.

జె. ఎం. ఎం. ఎర్మింగ్ (ఇండి. కొ)	11252
కర్మలు లెస్లి విల్సన్ (కొ)	7559
కమాండెంటు మ్యూరీ ఆలెక్	1809

మొత్తము అందరికంటే 2884 ఓట్లు ఎక్కువ వచ్చినవి.

కర్మలు లెస్లి విల్సన్ గారు కొయలివక్ యూనియన్లు వాయకును. రీపింగ్ ప్రతినిధి. బోనర్ల ప్రభుత్వములో ప్రజాసేవ కేటరింగ్ నియమింపబడినది.

1920 జూన్ ఎన్నికలు

జె. ఎం. ఎం. ఎర్మింగ్ (ఇండి)	7244
కర్మల్ గె. హెచ్. కెస్సెల్ (కొ. యూ)	5856
ఎక్కువ ఓటులు	1888

అండర్ సెక్రెటరీ ఓడిపోవుట

టాంబు (కార్లి)	26519
కర్మలు హెడ్జి	24798
కర్మలు మా ప్రాకర్ (కొ)	22574
కార్మం (కొ)	2,415
ప్రాకర్ గారు జే. కియన్ గ్రామములకు అండర్ సెక్రెటరీ	
రీగ్ బోనర్ల గారు చే నియమింపబడిరి.	

పార్టీ కార్లికులకు విజయము నొందుట

నగల్ వాలా (కొ)	11311
హగ్గి (నే. లి)	9290
అల్ హూ (లి. బ)	1758

ఎక్కువ ఓటులు

సాధారణపు ఎన్నికలు 1918

అర్ మాస్ (కొ. లి)	11231
డెస్సార్ల సరి (కొ)	8864
ఎక్కువ ఓటులు	268

కర్మలు 300 ఓట్లు ఎక్కువ వచ్చినవి. పూర్వము మంత్రిలుగనున్న డాక్టర్ మ్యేకన్ మిరా, రాబర్టు హెడ్, సర్ ప్యాన్సు ఎల్. హేల్ గార్లు ఎక్కువ ఓట్లు సుపాదించిరి.

పూర్వపు ఫలితములు

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ మాడ్ (కొ. లి)	8579
డి. డేవిస్	7878
హెన్రీ ల్యాండ్ (కొ)	5510

ఎక్కువ ఓటు

లివర్పూలు 1918

లెస్లి స్కాట్ (కొ. యూ)	10286
పి. హార్వర్ట్ (ఇండి)	8225
ఎక్కువ	2061

పి. హార్వర్ట్ పిల్లలసరి ఎన్నికొనబడెను

40 ఏండ్లకు ఇరుకు అట్టపై పుట్టిన లివరలు యభ్యర్థి మ్యేకన్ యటూగారు (డెస్సార్ల) ఎన్నికొనబడిరి. కెక్ వర్మి గారు మరల ఎన్నికొనబడిరి. లిస్సీత్ గారు కార్లికు విజయమును గాంచిరి.

మ్యేకన్ యటూ (కొ. యూ)	9605
పి. స్కాట్ (లిబ)	4057
సెడ్జ్ (కొ. లి)	8032
హార్వర్ట్ (కొ)	7697
అల్ఫ్రెడ్ కంటు (ఇం. పి. లి)	2708
లంవాడి (లిబ)	1459
లెక్ టెల్మెంటు (కొ)	12079
లెక్ టెల్మెంటు (కొ)	4155
పిల్లు (కొ. యూ)	18710
లిల్వెక్ (కొ)	3610
కెస్సెల్ (లిబ)	8616
యూనైటెడ్ పెన్సి (కొ. యూ)	7699
సెక్రటరీ క్లబ్ (కొ. యూ)	8820
సోమరెడ్జ్ (లిబ)	7709
క్లాండ్ (కొ)	6824

రాంసీ మాక్ డొనల్డు గారు అవలింగ్ తమ స్థానమును బయ్యించిరి.

పెన్సి గారు కెంగ్స్టాక్ తు ప్రతినిధిగ ఎన్నికొనబడిరి. కర్మలు కెడ్జ్ గారు ఎన్నికొనబడిరి.

లెక్ సహాయమును బొందిన సార్లెంటు జేక్సు మెకలు గారు కేరక్కులు. ఈయన గూడ ఓటునిచ్చిరి.

ప్రారేపార్ల మెంటు పత్యమువారు

కొ. యూనియన్లు	314
లిబరలు	117
సేవనలు డి. హెచ్. రీ	9
కొయలివక్	1
లిబరలు	36
యూనియన్లు కాన్సర్వేటివులు	41
కార్లికులు	77
సిక్ పిక్ (స్థానముల నలంకరించ నేలేదు)	72
బారీయన్లు	7
ఇతర పత్యమువారు	12
మొత్తము.	686

క్రొత్త పార్ల మెంటు

ఇంగ్లాండు	492
జేలు	36
స్కాట్లాండ్	74
అల్లెనరు	13
మొత్తము.	615

అ భ్యర్థు లు

కెక్ వర్మి	471
లి. రంబు	885
సేవనర్ లిబరలు	137
కార్లికులు	402
ఇండి పెండెంటు వర్మి రా	67
వివిధ యూనియన్లు	13

హార్డింగ్ ప్రభువు పాయింట్ గార్లు సంప్రతించుకొనిన పదవ అగ్ల పరాసులకు భిన్నా భిప్రాయములు అందరించి సామిప్య ప్రాచ్యసమస్యను గూర్చి ఏకాభిప్రాయము ఏర్పడినది.

వివిధ రిటర్నికను ప్రభుత్వమును అంగీకరించెనని అరట్టు చేయబడిన మెస్సీనినరి మాన్సు గారు విరుదల జేయుచుండిరి.

జర్మను మంత్రివర్గము

మార్కుసు నిలకడగ నుండు విధానమును ప్రవేశపెట్టిన గాని ప్రజాపక్ష వలంబులతో సాంఘిక వాదులు చేయూత్తుకొన గమనిరి. ప్రజాపక్ష వలంబులు మూతము ఇంతవరకు అట్టియధ యము నీయలేదు.

సాంఘిక వాదులు చేయూత్ నొకటకు నిరాకరించుటచే విదేశపు విధానమును బరుగురుగ పరిష్కారము చేయవలసి యున్నదని డాక్టరు వర్మి గారు నదిరి.

క్రొత్త ప్రభుత్వమును ఏర్పరపకం యు నని ఎబర్డువారిని గోరిరి.

సామిప్య ప్రాచ్యనమస్య

మిత్రమండలి - అంగారావారు

కాన్స్టాంటిన్ నోపేలు పరిస్థితులు

ప్రాచ్యనమస్య ఇన్స్టిట్యూట్ గారు పోయిన కార్యము

కాన్స్టాంటిన్ నోపేలు, నవంబరు 15:—ప్రాచ్యనమస్య ముఖ్య విభాగముచే ప్రవేశపెట్టబడిన తరువాత ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది.

ఇన్స్టిట్యూట్ పాపాగారి యజ్ఞప్రాయము

లాస్కో, నవంబరు 15:—ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది.

ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది.

ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది.

కాన్స్టాంటిన్ నోపేలు పరిస్థితులు

ఇన్స్టిట్యూట్ పాపాగారి యజ్ఞప్రాయము. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది.

ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది.

ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది.

ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది.

ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది. అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము చేతులలోకి వచ్చినది.

మనపాపేమియా పరిస్థితులు

ప్రజలలో భయములేదు.

లండన్, నవం 15:—ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

కొలొను లెల్లరులు

బ్రిటిష్ ఆర్మీ కమాండర్ గారు కొలొను లెల్లరులు. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

అమెరికావారి బ్రిటిష్ వారి కమాండర్ గారు. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

ఎన్నిక సంరంభములు

9000000 ట్రైబుట పేజీలను అధికారము గలదు. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

చిట్టాకంపములకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారు తమ సామర్థ్యాన్ని తెలియజేసిరి. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

ఈగలేని దుర్మతలను తీర్చిదిద్దినది. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

సామదాయక భుక్తము

ప్రపంచమున ఉత్తమము వ్యాపించుట

శుభసూచకములు కనిపించుట

లండన్, నవంబరు 15:—రాత్రి 9-5. మైక్యునెలికా విలేజ్ లో రీగానుండి ఇటులు ప్రకటించుచున్నార:— అంతర్జాతీయ కార్యక్రమములను సామదాయక భుక్తములను తీర్చిదిద్దినది.

అప్రిల్, జూలై, సెప్టెంబర్ చాల యభివృద్ధి కలుగును. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

1917 బోర్నింగ్ లో ఉన్న దానికంటే సామదాయక భుక్తము బాగుచున్నది. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

జనవరి ప్రకారము నివేదికమును అంగీకరించి అంతర్జాతీయ కార్యక్రమములను తీర్చిదిద్దినది.

యుద్ధనివార మహారాష్ట్ర సృజించివచ్చుము

పునరాగమనము గల రోజు నవంబరు మాసమున యుద్ధనివార మహారాష్ట్ర సృజించివచ్చుము. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది. ఈయన కేసులను తుదకు తీర్చిదిద్దినది.

వారణాసి విశ్వవిద్యాలయము

పట్టప్రదానోత్సవము

29 వ తేదీ వారణాసి విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవము జరుగును.

మిరత్ జిల్లా సభ

మిరత్ జిల్లా సభ ప్రస్తుతము జరుగునని తోచును.

డెరాడూన్ మున్సిపల్ ఎలెక్షన్స్ (టౌన్షిప్) పేజీలను తీర్చిదిద్దినది.

మిరత్ కౌన్సిల్ లో లంచగొండితనము

జీర్ణము లెక్కన జేసినది, ధరలు తగ్గినవి కొరతలలో లంచగొండితన మెక్కువగుచుండుటచే దానిని తగ్గించుటకు తగిన చర్యలు తీసుకొనుటకు మిరత్ కౌన్సిల్ ఆసోసియేషన్ వారు సంఘము నేర్పరచిరి.

గౌ. వ్యవసాయ

పివాసా ఇన్స్టిట్యూట్ కాలేజీ విద్యార్థుల లాసగిన స్వార్థ ప్రయత్నములకు ప్రత్యుత్తర మొనగించు వారియారమునకు కృతజ్ఞత తెలియచేయుచు పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రపు విశ్వవిద్యాలయము త్వరలో స్థాపించు విలక్షణమైన పనులను నెప్పటికై ననుభవక స్థాపించుచున్నది, తాముకొరకున్నవి కాలములలో తీర్చిదిద్ద విశ్వవిద్యాలయములు స్థాపించుటయే తద్విషయమున తమకు గల యభిప్రాయమును దాఖ్యమునందున దివిరి.

ఎవరో పాపా సంకటియేమి?

ఎవరో పాపా ప్రతికూలములు మెక్కువగా వచ్చిన వార్తాకారములను తమ మృతికి కిసితుక్కిమానుచు అభివృద్ధిని తీరకముగ కొండయందము గావించుచున్నార. ఇది మాకు బాధాకర, పర్యవసాన రుద్రమంత్రము ప్రజానుభాగము బడియుంటున్నది. నిలిగియు 18 నెలలపూర్వము వలె నేయున్నది.

ఆధునానపు అరికనలి

ఆధునానపు అరికనలి మొట్టమొదటిసారి ప్రభుత్వ వాద్యములను పట్టించు తయారజేసిన సంకల్పమును బుద్ధిబంధిని పట్టించు అరికనలిని వివర్ధించుచు ఆదాయవ్యయములు సమానముగా నుండెననియు, దీనివల్ల మొట్టమొదటిసారి సుఖముగా జరుగబడుచుండెననియు, అనంతర కృత్యముకాని అధికారములేని పన్ను వసూలుగాని జరుగుటలేదనియు, అమాయకగుటలుంబుకృత్యమును తగ్గించి స్వార్థత్యాగము గావించి తమ స్వంత ఆదాయముతోనే కృత్యము సరిపెట్టుకొనుచుండినయు (ప్రభుత్వోత్తమునండి) ధనమును గొనుటయే తనయు (ప్రాయమున్నది).

అమాయకగుట సుఖమున మధ్యించిన యనంతరము సారి బానియను నొకసారిమాత్రమే దర్శించిరి. వేసవిలో పాగ్లా నులో నివసించు. శిశుకాలములో జలాలాబాదును దర్శించు రని వదంతులు ప్రబలుచున్నవి.

బొంబాయి పాదరీల సభ

లొంబాయి, నవంబరు 16:—నిన్నటి సాయంత్రము ఎక సెల్సియసు వాటక భవనమున పాదరీలసభ జరిగెను. అర్చి విమవ్ డిక్షను హాజరగు రాగాసాధికర్యము వహించిరి. తరతరండు పాదరీ వేళుగారు మిషనుచేయు దైవసేవను దాఖ్యించిరి. తాము ప్రేమకర్యము బోధించి, సర్వజనసామాన్యకర్యము భారతీయులకు తెలుగుకవిత్వము మాంధ్యమైనదిగా తెలియజేసిరి. ప్రస్తుత వారములు మిషనునకు సాయపడవలయునని కూడ వాడు చేసుకొనిరి.

INDIAN ART GALLERY

161, Lower Chitpore Road

P. O. Calcutta.

పాశ్చాత్య రాజ్యతంత్రము

ఆస్త్రియా రాజ్యము-నూతన రాజ్యాంగ నిర్మాణము

(వి. ఎ. శర్మ గారు వ్రాసినది. వి. బి. టి.)

పాశ్చాత్య భావమునందలి రాజ్యము లన్నింటిలో ఆస్త్రియా రాజ్యము కడుంగడు ప్రఖ్యాతి గాంచిన దేశము. యుద్ధారంభమునకు పూర్వము ఈ దేశము, రాజ్యవిస్తీర్ణమున, జనసంఖ్యమున, భౌగోళిక సంపదలందును ఇతర దేశములకన్నను అత్యున్నత స్థానమునొందినది. రాజ్యపాలనమున, ఆంధ్రపు, రష్యా, జర్మనీ మొదలగు రాజ్యములకన్న ముందంజవైచింది. గొప్ప గొప్ప రాజ్యములను సంస్థాపించి, బహుళతాత్వములు కీర్తి ప్రతిష్ఠల గాంచిన స్థాపుల జేశమును, హంగరీయుల స్వరాజ్యమును, తన వాతవైట్టుకొని, వారిని నానావిధములగు బాధలపెట్టింది. యెన్నడును బ్రాహ్మణాచార్య సంపాదించుచున్న "ఇతర దేశ సంపదల అసహాయము" పుస్తకమునందు గల హంగరీ చరిత్రమును, ఆర్థర్యగ్రస్తు గారి వివరణమును "హంగరీ స్వాతంత్ర్య విముక్తి" మను గ్రంథమును చదివినవారికి, ఈ విషయము కేటలేలముగ దెలియునుగదా!

ఈ దేశమునందు గల రాజకీయములలో ముఖ్యమైనవి లు నిరంతరకాదకారము. అన్నియోతాత్వములు, రష్యా, జర్మనీ రాజులవలె, రాజ్యపాలనము చేయుచు, ప్రజలను పెట్టిన బాధలన్నియును కట్టింప కట్టముగారు. ప్రజాశయముల కొరకొనించుటకు ఆ దేశమున కాననభయము లేకపోలేదు. ఇయినదేమి? అంతయు "మేననకే! స్వతంత్రించి ప్రజల శ్రేయోదాయమునకు వివిధముల సహాయము చేసి ప్రజలము గట్టుకొనినది గాదు. రాజ్యాధిపతి తనకు ప్రాప్తము చేసే ప్రభుత్వ శక్తిని అన్నివిధములములలో పెట్టె. ఆయన పరిపాలనమునకు కాకునవారితి మోక్షములు పరమేశ్వరునకే ఎరుక.

దేశమునగుల శ్రేత్రములు, పరిశ్రమాలయము లన్నియు ప్రభువుల యధీనములు. వీరు కర్షకులను, పాటక జనాంగమును పెట్టుచుండు బాధ లన్నిన్ని యని కట్టింప నలవికాదు. శ్రేత్రములలో సేద్యము చేయుచుండు కర్షకులు యజమానుల నడుగుల నొత్తుచు సేరించుచుండవలయును. ప్రభువులను వారెన్ని విధముల కట్ట పెట్టినను, కొట్టినను చంపినను ఆనవారలేదు. పాటక జనాంగ పరిస్థితులు సైత మిటులనే. వారికి నుభవకూలి అర్థపూటయైనను కడుపార తినుటకు చాలదు. వారు నిశ్చించు స్థలములు నరకకూపములు. వీరి కడుతులు కర్మాగారాధిపతులే. వీరిని సతతము భక్తి కర్మలతో వినుచు మర్యాదలతో సేరించు కొనుచుండినగాని ముక్తిలేదు. కర్షకులను, పనివాండ్రు నెటుల చంపుచు ఆ దేశము నందలి భౌగోళికములను కొట్టుకొని దేశములు సేకరించుచుండిరి. రాజాంగశత్రువులములకు మించిన మంది రములను నిర్ణయించుకొనుచు హంగరీ ముఖ్యముగ నుంచుచుండిరే గాని తమ భౌగోళిక సంపదలకు పునాదులైన రైతాంగము, పాటక జనాంగములవారి స్థితిగతు లెటులున్నవో కల్పనైన దలంచినవారుకారు. చక్రవర్తిగారు ప్రతమ, ఈకోటిశ్రేయము కార్యము లన్నింటిని మన్నించు చుండెడివారు. కోటి శ్రేయలే ఆయన ఆప్తమిత్రము. రాజ కార్యనిర్వాహమును, వారి రాజ్య సేవకై చక్రవర్తిగారు, ప్రతిసంకల్పమును, ప్రసాదించుచుండిన విధములు, గౌరవ లాంఛనములు ఇన్నిన్నియని కట్టింపవలయుగాదు.

ఒకవైపున రైతమును మరొకవైపున దేశమును పూజింప వలసినదనినను, బడరాని కష్టముల ననుభవించుచున్న ప్రజలు ఆ దేశపురాజును ప్రభువులను దైవసమానులుగా భాచుచుండువారు. 1914 సం. న యుద్ధారంభమున ప్రాప్తమునకో నెపుచక్రవర్తి దేశమున సుచారము చేయుట తటస్థించిన నందర్భమున, గొప్పగొప్ప ప్రభువులు, ధనవంతులు, కర్షకులు పని వాండ్రందగు, అయనగారిబట్టలను తాకిన, ఎంతయోత్సాహము వచ్చునని, భావించుచుండిన చెప్పిన ఆయనయందు ప్రజలకుగల భక్తి ప్రేమలు ఎంతవరకుగలవో తెలియజేయు. అయినను ఈ దాస్య మొంతవరకు భగవానునికి, నానావిధములగు కష్టములకు లోనగుచుండిన ఈ దేశీయులపట్ల కరుణలేవా?

ఆకస్మాత్తుగా విరోధాపహవానము ప్రారంభమైనది. శత్రువునందలి వారిపక్షమున ఆస్త్రియా దేశము చేరవలసినదని. ఇందులకుగల కారణములన్నియు సుదూరములు అననవరము. ఆస్త్రియా రాజ్యము వర్తకవ్యాపారములలో ప్రపంచమున గ్రామీణులైన దేశము. ముఖ్యపట్టణములకు వియన్నానగరము కోటిశ్రేయల కందరికిని నానకలము. అన్ని దేశములవారి కుపయోగించుచున్నవలయు తయారుచేయుటకు ఇచ్చట వుండలకొలది కర్మా

గారములుగలవు. ఒక నాదొక కర్మాగారమున పని నిలచినదనిన కోట్ల కొలది రూప్యములు నష్టముగలుగునని జెప్పిన, యనంతటి కర్మాగారములు ఎంతవరకు హంగరీయకు పనిచేయుచున్నదియు చెప్పకయే చెప్పగలుగును. కోటిశ్రేయల భౌగోళికము లీని నీనినందె గలదు. యెన్నడును వలస ఇతర దేశములతో వ్యాపారము కొంతకాలము నిలుపుటల చేయువలసినదని దీని వలన దేశమునందు గల అందు ముఖ్యముగ వియన్నాయందు చరిత్రామికములము లన్నియు మూసి వేయబడినవి. కోట్లకొలది పనివాండ్రు కూలికానిలేక పనిచేయుచుండవలసినదనినను, గోరుచుట్టుమీద గోరెలిపాటునుటుల దీనికి సహాయ భూతముగ దేశమునందలివలస కరవు ప్రారంభమైనది. మంటలు పాడైపోయినవి. ప్రజలకు దినటకు దిండిదొరకుట ఎంతయో కష్టమయ్యెను. ఇన్ని కష్టములకు లోనైనను ప్రజలు యుద్ధము త్యక్తలొ ముగియుననియు దేశము త్వరలో నుభిక్ష నగుననియు, కొంతకాల మెక్కియుండిరి. అక్కొన్నదాని కన్న యుద్ధకాల పరిమితి సామ్యకాజొచ్చెను. ప్రజలలో నిరత్యామము మోచుకాజొచ్చెను. నానావిధములకు లోనముల దేశము తటను వ్యాపింపసాగిరి. వానిలో ముఖ్యమైనది తుయరోగము వివరణ నూటికి 91.9 మందికింపున మరణించుచుండి రని వైద్యులు చెప్పుచున్నారు. హంగరీయదేశము ఒన్నియోటానియా రోగములవలన సైతము లక్షలకొలది ప్రజలు మృత్యువాత బడసాగిరి. హంగరీ ఒక దేశము వ్యాధికి కారణము డామమే. తినుటకు తగినంత ఆహారము లేక దేశమంతయు కృశించి, నీ రెక్కియుండును. అనంతము లన్నియు నాయును. దీనివలన సదుపాధ ఇంతింతయని ప్రాయ నలవిగాదు. ఒన్నియో నులూనియా రోగము దీని కన్నకు భయం కరమైనది. దీనికి వైకము తిండిలేక పోవుటయే కారణము. ఈ రోగము, దేహమునందలి, బామికలను పీల్చి పిప్పిచేయును. బల మంతయు పోవును. నడచినను ఏదైన చిన్ని కష్టపు నెత్తుటకు ప్రయత్నించినను, అధవా యొక స్థలమున కూర్చుండుటకు సైతము యత్నించినను, ఎముకలు విరుగసాగును. ఈ వ్యాధులవలన మనుష్యులు చనిపోవటగాన, వికలాంగములు గలిగి నరకలోకబాధ లన్నిటిని ఇచ్చటను ఆనధవింపవలసినదయ్యెను. క్రస్తుము, వియన్నా నగరముగల 20 లక్షల జనాంగములలో 10 నేల మంది ఈ వ్యాధులచే అజన్మాంతము బాధపడవలసి కచ్చున ఆస్త్రియా నూతన ప్రభుత్వ వైద్యాధికారులగు డాక్టరు భోరాలటిగారు వచించుచున్నారు. ఈ వ్యాధులు పెద్దనారిలోకన్న కిల్లవాండ్రలో నతిశయముగ వ్యాపించుచున్నవి. వీరిని నాణము లురికి తగిన భోజనపదార్థ మిచ్చిన చాలును. ఈ రోగములనుండి ప్రజలను రక్షించుటకు నానా దేశములనుండి వైద్య సంఘము లిచ్చుకొనితచ్చి తగిన సహాయము చేయుచున్నది. కొంతమంది ఉదార మనస్కులు ఈ దేశమునందలి కుర్రరాంధ్రను, డామము నివారింపటకు సంకల్పరతును తమ తమ దేశములకు దీనికి నిహించు పోషించుటకు, ఎంతయో మహాపకారిము చేయుచున్నారు. వియన్నాలోని కెల్లులు ఇతర దేశములలో వానివలె, తమ తమ బిడ్డల నెడబాయ నిష్క్రమింపివా రైనను, తమ దేశభావి శ్రేయోదాయమునకు, తమ బిడ్డల సేవర దేశములకు బంపుటకు ధైర్యసాహసములతో ముందంజవేయుచున్నారు.

దేశము దుర్భిక్షరోగములచే నానకలపడి ప్రజలశయము చేయుచున్న ప్రభువులు, అధికారవర్గము వారెవరుగు సాహాయ్యము చేసినదారు కారు సామాన్యప్రజలకు సహాయము చేయుట తమ అధికారలాంఛనములకు మహాశంకము! ప్రజలు తిండిలేక మలముల మాడుచున్నను తమ భోజనభౌగోళ్యములను యథావకారముగ నుభవింపవలసినదే!

ఇటు అన్ని విధములబాధల ననుభవించుచున్న ప్రజల సైత కాలము విగతము చేసరి యుండగలదు? జర్మను రష్యా రాజ్యములు నివాళువయ్యెను. ప్రజాస్వామిక రాజ్యముల సంస్థాపించు కొని అధికసమస్య లన్నిటిని చాలవరకు పరిష్కరించు కొని అచ్చటి సామాన్యప్రజలు సంతోషవంతులుగ కాలము గడపు కొనుచుండుట ఆస్త్రియా సామాన్యప్రజలు చూచిరి. స్వాతంత్ర్యము మారుతము దేశమంతటను విచ్చలవిడిగ వీలసాగెను. దీని నడ్డుపెట్టువా రెవరు? అడ్డుపెట్టినను, ఎంతకాలము వరకు? ఉన్నట్లుండి, దేశము శంతటను విప్లవము సంభవించినది. చండశాసనము నిరంతరకాదకారి నగు చక్రవర్తి సింహాసన క్రొట్టడయ్యెను. ఆతని మిత్రకోటియంతయు, అధికార లాంఛనములను విడదాడి అయనాగ్రము సనుసరింపవలసి వచ్చివచ్చె. స్థాపుల సామాన్యమునుండి వీరి స్వరాజ్యమును స్థాపించుకొనిరి. హంగరీయులు, ఆస్త్రియా శృంఖలముల నడిచిదివెడిగాని నూతన మహారాజ్యమును సంస్థాపించుకొనిరి ఇదంతయు నొక నిమేషకాలములో సంభవించినది. భగవానుని మాయలు అనంతములుగదా!

ఆస్త్రియానులు స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించి నూతన ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వమును సంస్థాపించుకొనిరి. రాజ్య పాలనమును నిర్వహించుటకు దేశమున పార్లమెంటుకొటి గలదు. ఇందు 180 సభ్యులు, ప్రజానిర్వహణము గలరు. యొక్క వయస్సు లగుస్త్రీపురుషులందరు వీరిని నిర్వహించుటకును, కష్టములగు నిలుచుటకును రాజ్య ప్రజాశిక్షలో అన్ని అవకాశములు కలు జేయబడినవి ఇతర ప్రజాస్వామిక రాజ్యములలో వలె నిచ్చట అధికారవర్గములు, బిరుదుములు మొదలగు లాంఛనము లన్నియు దీనివేయబడినవి. మానవ స్వాతంత్ర్యములన్నింటికి సరిమానముగ ప్రసాదించబడినది. పోలండు, స్లోవానికా మొదలగు దేశములలో వలె, దేశభౌగోళ్యమునకు పునాదులగు రైతులకు పాటక జనాంగమునకు సరిపా లనావిధములనుగ వర్తవ్యాంశ్రయములు గలవు. ఆ దేశపు పూర్వపు టారిఫ్ క పరిస్థితుల ననుసరించి, రైతాంగమునకు పాటక జనాంగమునకు అంతస్సేకములేదు. రాజ్యపాలన విషయములలో సతతము తామ్రతామ్రమయిన యెందురు. ఈ రెండు పక్షములవారే గాక ఇంకను ననేక వర్గములవారు గలరు. అందరిని కానన సభలో ప్రాతిభ్యము ప్రసాదించి అంతర్భాగములను మేళనము నకుగ ను రాజ్య ప్రజాశిక్షలో తగిన కట్టుదిట్టములు చేయబడి యున్నవి.

ఇప్పటి పార్లమెంటునందు గల 181 కష్ట్యులలో 70 మంది పాటక జనాంగపు శ్రేత్రులు. వీరినే ఆ దేశమున సోషలుడెమ్మో కలు అందురు. 90 గును రైతుల ప్రతిభులు గలరు. వీరిని శ్రేష్ఠి యనుసోషలుడెమ్మో లని పేర్కొందురు. 20 గురు జర్మను బాతీయవారుగలరు.

దేశమునందు ల రాష్ట్రములకు పరిపాలనమున సర్వ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుబడింది. రైతాంగములచే, మొత్తముమీద పరిపాలనా కార్యములను నిర్వహించుచున్నారు. వీరికి దేశమున సెంటియో పలుకుబడి గలదు. ఇతర దేశములలో వలె భూమి శ్రమలన్నిటిని, రైతాంగము వారి కతమచేసిభూమివర్గము చాలవరకు పరిష్కరించవలయునని కోరికగలదు. పట్టణవాస్తవ్యులగు పాటక జనాంగములవారి కిదిట్టదు. రైతులకే దేశసంపదల పట్ల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమిచ్చిన పూర్వము వలె ముందుకు అసహాయములే తగిన తిండిలేక చావలసి వచ్చునని పాటక జనాంగమువారి అభిప్రాయము. అందువలన ప్రారంభమున నూతన ప్రభుత్వము విజయవంతముగ కొనసాగిరికాదు. ఇంతలో భావిపరిస్థితులు బాగుపడుకాలము వచ్చినది. అన్ని కాలవారితోడను సంధిచేసికొని, వారి సహాయమున రాజ్యాంగకార్యముల నిర్వహించు కొన గాని దేశము బాగుపడదని రైతాంగము వారు గ్రహించిరి. తక్షణమే పాటక జనాంగముతో ఇతర పక్షములవారితో రాబిచ్చేసికొనిరి. దీనివలన నామావర్తిమయైన పరిశ్రమ లెన్నియో పునఃస్థాపించబడింది. అన్నియు, ఇతర ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వములలోవలె ప్రభుత్వాధికము చేయబడినవి. వాని పాలనా నిర్వహణ భారమంతయు పాటక జనాంగ సంఘములకు జదిపి పెట్టబడింది. పూర్వపు ప్రభువుల యజమాన్యమున నన్న భూములన్నియు పోలండు కానన పద్ధతుల ననుసరించి నేర్వము చేయకత్తెగల వారి కందరికిని పంచి పెట్టబడింది. పరిశ్రమలు వ్యవసాయము అతిశీఘ్రకాలముననే ప్రజల ఆర్థికపరిస్థితులను బాగుపరచుటకుగాను, ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగా భనాగారము నికదానిని నెలకొల్పి సహకారపరిశ్రమలకు నడుగు రించి వైకమును పెట్టుబడి పెట్టుచు తగిన రీతిగా సహాయము చేయుచున్నారు.

ఈ దేశమున, అందు ముఖ్యముగా ముఖ్యరాజధాని యగు వియన్నానగరము అధికారవర్గమువారికి పుట్టినిల్లు. అనేక శతాబ్దముల నుండి రాజకీయోద్యోగములలో నేతలు తమ పనికేసుల గడిపిన కుటుంబములు నేలకొలిది వియన్నాలో గలవు. నగరము ను దెచ్చట జూచిన రాజబంధువుల, ప్రభువుల, ఈయనోగల మందిములే కాన ననును. వియన్నాలోగల జనసంఖ్యలో, వీరే చాలభాగము గలరు. వీరు ప్రారంభమున నూతన ప్రభుత్వ స్థాపనకునకు అడ్డము వచ్చిరి. రాజ్యవిచ్ఛేదముకు ఎన్నియో ప్రయత్నములు సలిపి సాఫల్యరహితముల మరల రప్పించ ప్రయత్నించిరి. కాని వీరి ప్రయత్నములు క్లిసిమలములయ్యెను. తరువాత ఆస్త్రియా దేశమును జర్మను రాజ్యముతో చేర్చించి తమ పూర్వగాన పరిస్థితుల మరల బడవలయునని భగీభ ప్రయత్నములు చేసిరి. అవియు నిష్ఫలమైనవి. ఆస్త్రియానులు తమబాతగోరమును, సాంప్రదాయములను సెంపొందింప చేసి కొనుటకుగాను, ప్రపంచరాజ్యరంగమునందు తగిన స్థానము నలకరించి క్రిందయటకే స్వరాజ్యము సంస్థాపించబడినదని యు, దానిని నిరోధించినందువలన యెట్టిలాభము లేదని భుట్టకుడకు గ్రహించిరి. తమ సేవదేశము గ్రహించి దానిని మార్చు కొనుటకు గాను సంకల్పిండ్డలైరి. నూతన ప్రభుత్వము గలదు వలెముగ కొనసాగుటకు శక్తివంతముగ సహాయము చేయుచున్నారు. ఇట్టివారెగదా కృతకృత్యులు. ఇట్టి సామాన్యము, ప్రభుత్వమునకు సహాయముచేయ ముండంజ వేయమండ ఆస్త్రి

యాదే భావిపరిస్థితులు విజయంతముగ నుండుట కోలాటి సంపద మందగలదు?

పూర్వపురాణభావము లన్నియు ప్రభుత్వము వారు నానావిధములగు ప్రతిపాదనలకు బువయోగించుచున్నారు. దీనిలో ప్రఖ్యాతి గాంచినది సోసోజును రాజభవనము. ఇది వియన్నాకు సమానమగు గలదు. హాప్సుబర్గ రాజవంశమువారి నివాసస్థలము. ఈమందిరపు టావరణ విస్తీర్ణము ఇంతింతయని తల్లింప నలవికాదు. లెక్కలేనితోటలు గలవు. ఇట్టి యారాజ ప్రసాదమును, ప్రస్తుతప్రభుత్వమువారు పాటక జవాంగము వారి నివాసమునకు విద్యాలయములకు, ఉపయోగించుచున్నారు. పూర్వము మురికికూపములలో నివసించు మౌలివారి నివాసములను గాంచిన ప్రేక్షకులు ఆశ్చర్యచున్నట్లు కాకపోదు!

ప్రభుత్వమువారు జవాంగమునకు ఎన్నియోవిధముల మహోపకారము చేయసంకల్పింపఁబడియున్నను షాహజేత మౌతము చేతము నుండి వీడిపోయినది గాదు. ఇంకను ప్రజలు తిండిలేక బాధపడుచున్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఇతరప్రజామితాలయములలోనికి వుద్యోగులకు గాని తగినంత జీతము నిచ్చుటకు చేతమున తగినంతద్రవ్యములేదు. ప్రతివారను విద్యోయుక విధముగ ప్రవృత్తియు నీ కే ప్రయత్నించుచున్న వారు. ఈ విషయమున జరుగుచున్న ఘోరములు అఖండములు గలవు. ద్రవ్యార్థమునకై కడుపార నొకట్రాటుయైన భుజించుటకు స్త్రీలు తమ మాన గౌరవములను నైతియు గోలుపోవుటకు సంసిద్ధురారు. ద్రవ్యమున్నది వినుట కెంతయు చింతియును. వీరి తాత్కాలిక భోగముల ననుభవించుటకు దూరదేశముల నుండి నైతియు ప్రేక్షకులు వచ్చుచున్నారని వినుట కెంతయు విచారకరము. స్త్రీలు తమ మానగౌరవము నమ్ముకొనిన దేశములు ఏ మాత్రము వృద్ధి చెందజాలదు. ప్రభుత్వమువారి విద్యారాజమును నిలుపుట చేయుటకు ఎన్నియో చట్టములను చేయుచున్నారు. ఈ విషయమున సాంఘికవాదులు ప్రభుత్వమునకు తమదేశమునకు అందు ముఖ్యముగా తమ వారీలాకమునకు చేయుచున్న సేవ సంప్రదించును.

కష్టములు ఎల్లత్రుడు నుండగలవా? సుఖోదయమునకు అట్టియనుట వేదయున్నాడు. అట్టి దేశముల వారితో సంగి చేసికొనుచు తమ దేశమునకు కావలసిన భోజనసామగ్రిలను దెప్పించుకొని షాహబాధను నివారణచేయుటకు బద్ధకంఠులై యున్నారు.

యాదృశవాన్ని కలన సంభవించిన కష్టము లన్నియు త్వరలో నివారణ యగు సూచనలు గలవు. పాశ్చాత్యరాజ్య రంగమున త్వరలో అత్యున్నత కీర్తి గౌరవములను బొందుటకు అట్టియనుట కెన్నియో అవకాశములు గలవు!

వారి స్వాతంత్ర్యవిజయము సాంతముగ కొనసాగించుటకు భగవానుడు తోడ్పడునా? సంశయకరం.

విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణము

డా. పాల్గొనిబిల్లు

మంత్రిగారి ఉపన్యాసము

విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణపు బిల్లును రాసనభయము ప్రచేతనెట్లును డా. పాల్గొనిగారు చెప్పి ప్రభుత్వమువారు ప్రాథమిక మాధ్యమిక విద్యను వ్యాపింపజేయుటకై గావించిన ప్రయత్నముల వివరించి ఇట్లు చెప్పిరి.

చెప్పి ప్రతి విశ్వవిద్యాలయము వెన్ను సంవత్సరముల నుండి ప్రశంసనీయులగు పరిచేయుచున్నది. అయినను చెందు లోపములు కన్పట్టుచున్న కనుబడుచున్నవి. వివిధప్రతిస్టాపనలకు పరస్పరప్రాప్తిభావము విజ్ఞానవాతావరణము క్షీణింపలేదు. పరిక్షలు జరుగుట పరిక్షణయందు విద్యార్థులు కృతార్థులగుటయే ముఖ్యముగ పరిశీలించదలచున్నది. కాని విద్యార్థులకు విషయమై అధికమగుక్రొత్త ప్రకటించబడుటలేదు.

కావున విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణము అవసరమైనది. ఈ విషయమై సెనేటు సభవారు కొన్ని సంవత్సరములనుండి సలహా లిచ్చుచుండిరి. మంచి షుక్రక భాండాగారము స్థాపించుట ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయసాధ్యాయల నియమించుట మున్నగు విషయములందు ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తగాంచి పరిచేయుచుండిరి. ప్రస్తుతము విశ్వవిద్యాలయపు ఖాళీకొంత ప్రభుత్వమువారి వద్ద 825000 రూపాయలు కాపిటలు గ్రాంటు 826000 రికరెన్సుగ్రాంటు మొత్తములు నిలకయున్నవి.

సాక్షుల కవిమము వారు విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణపువిషయమై కొన్ని అయ్యాలగునకు సలహా కల్పించుచుండిరి. ఈ సలహాలను చెప్పి ప్రతి విశ్వవిద్యాలయముడుట్లు ఎట్లు అనువర్తించవలయునో అలోచించుటకు సెనేటుసభవారు ఈ ఉపసంఘమును నియమించిరి. ఈ ఉపసంఘమువారి నివేదికను వై సెనేటు సభవారు 1921 సంవత్సరము మార్చి నెలలో యీ క్రిందివిధమున తీర్మానించిరి.

విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరిన కళాశాలలందరి విద్య బోధనాకాళములను కేంద్రీకరించి హోదాక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించ ప్రయత్నించవలెను. చెప్పి ప్రతి యంతరి కళాశాలలను విశ్వ విద్యాలయముగ మార్చి ఇతర నగరములందలి కళాశాలలు విశ్వవిద్యాలయముగ మారుటకై తగు ఏర్పాటులు చేయవలెను. అయాప్రదేశములందు వ్యాపించి యున్న భావల ననుసరించి ఆయా ప్రదేశములందు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము ముండవలయు ననియు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము త్వరలో స్థాపించుటకై ప్రయత్నములు చేయవలయు ననియు సెనేటుసభవారు తీర్మానములు గావించిరి.

ప్రస్తుతము చెప్పి ప్రతి విశ్వవిద్యాలయమునకు 57 కళాశాలలు చేయుచున్నవి. అందు చెప్పి ప్రతియందు 12 కళాశాల

లున్నవి. మిగిలినవి రాష్ట్రమునం దప్పుటప్పుట నున్నవి. చెప్పి ప్రతి కళాశాలలలో విద్యార్థుల సంఖ్య అత్యధికముగ నున్నది. ఈ కళాశాలలందు విద్యార్థులను సంపత్తికూడ ఉన్న దేశయందున్నది. అయినను కళాశాలలు తమ వృత్తి స్వాతంత్ర్యమును కాపాడు కొనరున్నవి. విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరిన విద్యార్థులకును ఉపాధ్యాయులకును సుఖభావము అశోచ్యమురాగ పూరితమగు జీవితము ఏర్పడలేదు. కావున ఈ కళాశాలల నన్నిటిని చేర్చి విశ్వవిద్యాలయముగ చేర్చుచి పరిక్షలు నలుపుటకన్న బోధచేయుటకు అధికమగు ప్రాముఖ్యత నిచ్చి నిజమగు విశ్వవిద్యాలయము జీవితమును వ్యాపింపజేయుటకై ప్రయత్నించుట ప్రయత్నమని తోచెను. విశ్వవిద్యాలయమునకును విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరిన కళాశాలలకును భేదముండరాదను.

ఈ ఉద్దేశములతో ఈ బిల్లు తెలుగు చేయబడినది. ఈ బిల్లునందలి ముఖ్యములములను అందరు అంగీకరించుచున్నారు. కళాశాలలకన్న స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము లేకుండ విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణము జరుగుట పరిమైత్యమారములొనర్చు విద్యాపతిస్థాపన కేంద్రీకరించి, స్వాతంత్ర్యబోధక విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచుటకు ఈ బిల్లు ఉద్దేశించుచున్నది. ఈ బిల్లును త్రములను సెనేటుసభవారు ఆమోదించియున్నారు. కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు కూడ బిల్లును ఆమోదించియున్నారు. తినినాపల్లి యందుండి మాత్రము కొంత ఆక్షేపణలు వచ్చుచున్నవి. ప్రజాభిప్రాయముకూడ బిల్లున కంత వ్యతిరేకముగలేదు. ఇతర నగరములందలి కళాశాలల ప్రతిష్ఠ తగ్గునని కొందరు యివ్వడుచున్నారు. ఆ కళాశాలల గౌరవమును భంగము కలుగజేయుటయొక నరకు ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశముకాదు. విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణము ముఖ్యమగుటచేతను యీ నూతన ఏర్పాటులు అమలుకొనుటకు చెప్పి ప్రతియందు చక్కని అవకాశము లుండుటచేతను విశ్వవిద్యాలయమును చెప్పి ప్రతియందు స్థాపించుటకు వీలైనది.

చెప్పి ప్రతి దూరముగ నగరములందున్న కళాశాలలను నూతన విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరియుండునట్లు చేయుట సాధ్యము కాదు. కాలము గడచుకొని విద్యార్థుల సంపత్తి ననుసరించి ఇతర నగరములందు కూడ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించబడును. ఇదికాక ఇతర నగరముల దలి కళాశాలలకు కష్టము కలుగకుండ అకడమికు కాన్సిలు జనుపేరట ఒక ప్రత్యేక సంఘ మేర్పరుపబడును. ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష సిమ్మకు విశ్వవిద్యాలయ విద్య ప్రాంధ్రమునను.

ఈ విధానము వెంటనే అమలుకలు రాదు. కొన్ని భవనములు నిర్మించవలసి యుండును. కనీసము 3 లేక 4 సంవత్సరములు గడవవలెను. ప్రస్తుతము 3 లక్షలు రికరెన్సు గ్రాంటు చాలవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. బిల్లు ఉద్దేశములను అందరు ఆమోదించి విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణ ప్రయత్నములందు అంగీకరింపవలయు నని కోరుచున్నాను. (హర్ష వ్యవహారము)

అందమైన నగలు! మిగుల చక్కదనమైన పనితనము!! పెల సులభము!!! మోసమును భయపే లేదు.

ముఖ్యమైన గమనింపు: మావద్దనుండి తీసిన ఏనగమైనను ఎప్పుడు వాపసు చేసినప్పుటికిన్ని అప్పుడు దానికి దిగువ కనబడనివిట్లు క్రయమును వాపసుచేసెదము

గట్టి బంగారుగాజులు జత

గట్టి బంగారు ఉంగరములు

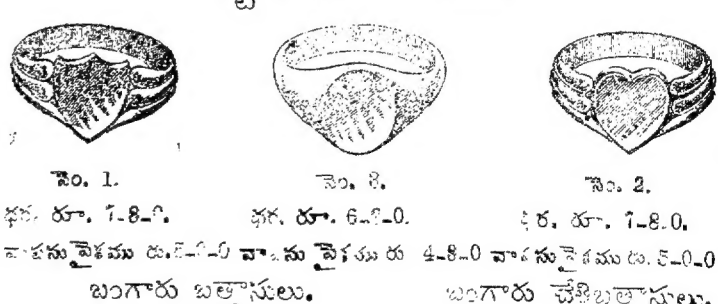

నెం. 102.

నెం. 103.

నెం. 104.

నెం. 105.

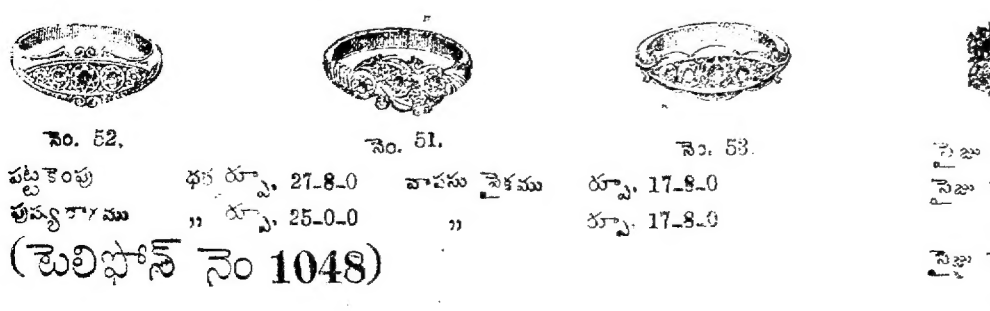
నెం. 1.

నెం. 2.

నెం. 3.

4 1/2 అంగులము చుట్టుకొలత	రూ. 18-0-0 జత 1-3	వాపసునైకము రూ. 12-0-0
5 " "	రూ. 20-0-0 " "	" రూ. 14-0-0
5 1/2 " "	రూ. 22-0-0 " "	" రూ. 16-0-0
6 " "	రూ. 24-0-0 " "	" రూ. 18-0-0
6 1/2 " "	రూ. 26-0-0 " "	" రూ. 20-0-0
7 " "	రూ. 28-0-0 " "	" రూ. 22-0-0

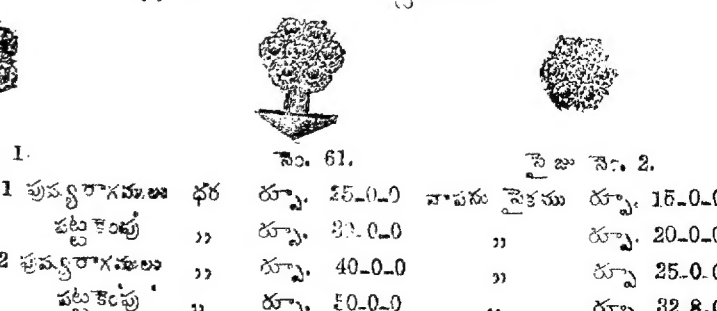
రాళ్లు చెక్కిన బంగారు ఉంగరములు

నెం. 51.

నెం. 52.

నెం. 53.

నెం. 61.

నెం. 62.

పట్టుకెంపు	భగ రూ. 27-8-0	వాపసు నైకము రూ. 17-8-0
పువ్వురాము	" రూ. 25-0-0	" రూ. 17-8-0

(పెరిఫోన్ నెం 1048)

హిరాలాల్ అందు మోతీలాల్ ఫాన్సి నగలవర్తకులు, నెం 126 సాహుకారుపేట, మదరాసు.

హిందీ పరీక్షలు

పరీక్షా విషయముల వివరములు

ప్రాథమిక, ప్రత్యేక, రాష్ట్రభాష-అనుమాన హిందీ పరీక్షలు రాబోవు మార్చి నెల 11 వ తారీఖు 1928 వలె అది వారమునాడు జరుగుదును.

(1) ప్రాథమిక పరీక్ష:—1. హిందీ బాలబోధన, 2. కవితాప్రస్థాన, 3. బాలభాషాకావ్యము—ప్రాథమికములు గలవు.

(2) ప్రత్యేక పరీక్ష:—1. బాలరామాయణ, 2. మానసికప్రస్థాన, 3. హిందీ తెలుగు వ్యవహారము.

(3) రాష్ట్రభాషపరీక్ష:—1. నవనిధి (నవల), 2. మేవాదేశిక (నాటకము), 3. తిలీకావీణముదరి, 4. మిలన్ (విన్నవార్థం), 5. హిందీ స్వభావమున వ్యాకరణభాగము.

ప్రాథమిక పరీక్షకు 4 అంశాలు, ప్రత్యేక పరీక్షకు 3 అంశాలు, రాష్ట్రభాష పరీక్షకు 1 రూపాయి కుల్యము చెల్లింపవలయును. వెనుకటి పరీక్ష యేదేకేంద్రములలో జరిగి యుండెనో ఈమాట పరీక్షలుగూడ ఆయా కేంద్రములలోనే జరుగును.

బహుమతులు

రాబోవు ప్రత్యేక, రాష్ట్రభాష పరీక్షలలో యే సాదరితముగ పాల్గొనవచ్చునట్లు వచ్చునో యామెక హిందీ పరీక్ష పురస్కారము 'రాష్ట్రభాష' ప్రతిభ యొక సంవత్సరమువరకు యుచితముగా నొకంగడనని ఒక నాణెముద్ర ముద్ర తెలియిస్తుంది.

హిందీపరీక్షా కంబంధమును విషయములకు తెలియగోరు వారు రిజిస్ట్రార్ గారి స్థానపు గారి సంబంధమున.

ప్రాథమిక పరీక్షకు రెండు కృత్యములు లభింపను. మొదటి దానిలో పఠనము గ్రంథములు—కెంజుదానిలో వ్యాఖ్యలేఖనము (కాంపోజిషన్) ను అనువాదము (ట్రాన్స్లేషన్) కంబంధ మును ప్రశ్న లభింపను.

హిందీభాషాభిమానులగు అంధ్రవహాళయులకు ఒక విజ్ఞప్తి వివరముగా, రాబోవు హిందీపరీక్షలలో ఎక్కువమంది పరీక్షార్థులు కూర్చుని హిందీభాషాభివృద్ధి చేయుదురని యాశించుచున్నాము. పరీక్షలవలననే కొంతమట్టుకు హిందీభాషాభివృద్ధి కాగలదు. ఏలనగా, హిందీపరీక్షలు పెట్టుటకే కొంత కాలమును పరీక్షార్థులు కేవలము హిందీకావ్య వినియోగించి తాళిదగా హిందీభాష నేర్చుకొనెదరు. ఇందుచే అంధ్రప్రదేశ్ సాదరితములను ప్రార్థించున. వేమనగా ముందు పరీక్షలలో వెనుకటి పరీక్ష కంటెక్టుకు మంది పరీక్షార్థులు ప్రవేశించి యీ హిందీ ప్రచారోత్సవమునకు ఉత్సాహము చూపుదురని నేడుచున్నాను.

హృషీకేశ శర్మ.

పరీక్షామంత్రి, హిందీప్రచార కార్యాలయం,
రైల్వే కేసు, బ్రహ్మకు.

శ్రీ చంద్రశేఖర

కొవ్వొత్తులు ఏడుగంటలు ప్రకాశముగ వెలుగును

పరదేశపు కొవ్వొత్తులకంటె

మేలైనవి చౌకైనవి

స్వదేశ పరిశ్రమను సహజించి

ప్రతిగృహమును ఈ దీపముతో అలంకరింపుడు.

ఇవి అన్ని అంగళ్లలో దొరుకును

200 వత్తులు గల పెట్టె ధర రూ 13 లు

డిపో:-కేసరికుటీరం

333. పోలీసుకమిషన్ రోడ్డు ఎగ్మూరు, మద్రాసు.

కార్యాలయం Factory:- నెల్లూరు. (875)

విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలయును.

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రమువరకు జరుగు సంకతులు తెలుపవారిగా వ్రాయుటకు కట్టుము రూ 2/-, దీనివరకుంటే జాతకం దశ అంశ రక్షణతో వ్రాయుటకు రూ 5/-, ఇత్యేక కారము జీవిత మంతటి తోను ప్రతి సం॥ రములో జరుగు ముఖ్యవిషయములతో వ్రాయుటకు రూ 8/-, జనన సం॥రం, నెల, వారము, గంటలు, నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని కులములనుండి మితిలేని యోగ్యతాపత్రము వచ్చియున్నది. జాతకము అంగ్లభాషలో వ్రాసి పంపవలెను. బి. ఆర్. శ్రీనివాస సయ్య, కృష్ణవిలాస అగ్రహారము (ఎ) పోస్ట్ మెనురు.

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND MILL LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectuy and particulars please apply to Roy Dutts and Co.

172,

CALCUTTA,

చాటుపద్య మునిమంజరి - ద్వితీయభాగము

వల రూ 1-6-0. క్లబ్ పేజులు ప్రతి రూ 1-10-0.

మూన్సాల్స్ ముచ్చటలు - వల 0-4-0.

అప్రెంటిస్:—మునిమంజరి మేనేజరు,

(142) తిరువల్లి క్లబ్, మద్రాసు.

బైండు చేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 300 పేజీలు రూ 1-0-0

భాగము 272 పేజీలు రూ 1-0-0

భాగము 280 పేజీలు రూ 1-0-0

కావ్యజీవితం. 1 భాగము 488 పే. 1-8-0

(369) 72 పేజీల కేటలాగు ఉచితము.

మంజువాణి మద్రాసు కాల, ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా.

వనాపధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతను సోగొట్టి రక్తమును పరిశుద్ధము చేయుట యందు పేరెన్నిక గాంచినది ధన 1-10-0

ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనా రిపాలిటరు) ఉచితముగా పంపవలెను.

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

రత్నపురుష లేవ్యము

మఖవ్యాధులవలన, అతిసంభోగమువలన ఎత్తర కాళ్ళు ములుగున, కలిగిన కుక్కనమ్మమును పోనబది ఒలముకలంగ జేయును. యీ మూలికానుపాకు తెలియనివా రుండరు. విశేషించి వ్రాయ నవసరము లేదు. శ్రీ 1-కి రూ 2-4-0 లు.

కోరువారికి కేటలాగు ఉచితము.

వట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు.

ప్రతిదినము వందలు ఖర్చు. (8785)

ఒకటి లేట్టింది మాచిన దానివిలువ మీకే తెలియ గలదు.

వల రూ 8-8-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు.

ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువధరలవి గాని కావలసిన యెడల తయారుచేయించి పంపగలము. శ్రీ 1-కి రూ 2-4-0 లు భారతవస్తుభవనము బెజవాడ.

తెలుగుప్రసాదాని (157)

సర్వమువైసుండు తెలుగువృలు వైభూతవలన భూమిగా 8 దినములలో నయవగును. శుద్ధ వనమూలికలచే చేయబడిన ఈ బొంబము ఋషిశ్లోకమునచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానినో ధరకు రెండింతలు చెల్లించబడును. బుడ్డి 1-కి పి. సి. ఖర్చుతో సహా రూ 8. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI,

P. O. Kamtaul,

Barbhanga K. C. O.

కథహరిచూరము

ఈ చూరము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసవీసన, కైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనే కొనుటవలెను. బుడ్డి 1-కి 0-8-0. 6డబ్బీలు రూ 2. ఆమృతాంజనం డిపో బొంబాయి-మద్రాసు.

ది డక్కన్ షుగర్ అండు అబుకారికంపెని, లిమిటెడ్.

చామర్లకోట.

మేనేజరు ఏజెంట్లు:

మెసర్స్ సూర్య కంపెని, మదరాసు.

సోడాగ్యాసు యిప్పుడు మా చామర్లకోట ఫ్యాక్టరీలో తయారు కాబడుచున్నది. పై చెప్పిన గ్యాసు తయారుచేసే యంత్రసముదాయములు సరిక్రొత్తవియగుటచేత కాక గ్యాసుయొక్క పరిశుద్ధతకుగాను మనము చిరకాలమునుండి ఏటివిషయములో సుపాదించిన అనుభవపుసహాయమువల్ల నవీన పరికరములన్నియు వ్రుపయోగించినారము. మాచే తయారుచేయబడిన గ్యాసు మిక్కిలి పరిశుద్ధమైనదిన్ని, సోడా, లిమినేడు తదితరమైన పానీయములను తయారుచేయుటకు వ్రుపయోగించవచ్చునని మేము పూర్వీకజీ వక్కాణించి చెప్పగలవారము.

ధరలున్న గ్యాసునుగురించి కావలసిన యితర అంశములను తెలియగోరువారు ఈదిగువ చిరునామాదారువారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

మేనేజర్:

డి. ఎన్. & ఎం. కంపెని లిమిటెడ్,

చామర్లకోట,

గోదావరిజిల్లా.

రూ 500-లు ప్రథమబహుమానము

జ్యోతిష: హస్త్యబహుమానపరీక్ష

31-12-22 తేదీన జరుగును

కడు నులభము. ఫల వర్ధిలము. ఈ బహుమానముల కొరకు అత్యర్హులగు ప్రతివారును ప్రయత్నించుచేయవచ్చును.

ఈ పరీక్షకు స్త్రీలును, పురుషులును కూడ దరఖాస్తులను చేయవచ్చును ఎవరియిందో వారు కూర్చుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్షప్రశ్నలకు సదుత్తరములు వ్రాయవచ్చును. మాకళింగజ్యోతిషనిలయమునంచి మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథముతో సంబంధపడరాదు 20-12-22 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించవలెను. తరువాతి దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

ద్వితీయబహుమానము రూ 250-0-0. తృతీయ బహుమానము రూ 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షవలనలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యులు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈజ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేకమందిచే కొని యాడబడినది. ఒకప్రతి వల రూ 2-8-0 పుస్తకములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసిన, పి. సి. గా పంపవలెను.

శ్రీకళింగ జ్యోతిషనిలయం,

విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

చరక సంహిత

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కావీలు మాత్రమున్నవి.

వలయువారు: (8767)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి పి. ఎ. ఎం. డి. సి. యం

మేనేజరు డైరెక్టరు

ఆంధ్రఆయుర్వేద సార్వసీ (లిమిటెడ్)

19, హార్నిస్ రోడ్డు, మాంబురోడ్డు మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మామ

రు 116 లు బహుమానము

(213)

తయ, దగ్గు, బియ్యము, ఉప్పునము, మొదలగు వస్తువులకు ఈ బహుమానము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి తయారీగల వస్తువులను పూర్తిగా నివారణయగును. దీనికి పద్ధతియే, వారం రోజులలోనే చాలా భాగము దీనినిగలము కనిపించును. అట్టి సమయము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపియింపడం చేయు స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైన వ్రాసిన బహుమానము తీసికొనెదము. వారం రోజులకు సరిపడు వంతుకు 1. ఖర్చులతో రు 1-6-0 లు అగును. 1 నెల రోజులకు రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మే నే జరుగి వేమిగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

త్వరపడుడు!

కొద్ది టిక్కెట్లు మాత్రమే!!

మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ.

మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే.

ఆర్యులారా! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులో మునిసిపలు నె 148 గల వాస్తవిక మైదానములో నేను 1918 సంవత్సరంలో కట్టించిన రుద్రతలము గలిన నామేడను అద్దా వీరుకాల ఫిట్టింగు సహా గర్భి మెంటువారికి తెలియ జరిపినవిని లాటరీమాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లు మాత్రము గలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినవో లభింపగలవు. 2. టిక్కెట్లన్నియు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ యెప్పుడు కలిపేది యు, లాటరీ చేయువిధానమును. తిప్పిలుగా ముందు యావృత్తికలోను, స్వరాజ్య పత్రికలోను ప్రచురపరిచిన పిమ్మట గొప్ప ఉద్యోగములు, పెద్దపనులులు వగయిరాల యెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును. 3. ఈ టిక్కెట్లకు వసూలయ్యే సామ్యంలో ఏదెట్లు వినియోగపడెనో ఖర్చులుపోను మిగతాసామ్య లాటరీ టిక్కెట్లు పూర్తి అయ్యే కర్యంతము యెలూరు వెంట్రలో కో ఆటకేటీపు బ్యాంక్లో నుంచి లాటరీ అసరియు తీసికొనబడును. 4. ఈ మేడను రిజిస్ట్రారు వద్దరా అవ్యాక్రాంతము చేసి చేసియుండలేదు. సడను మేడన ఏదెట్లు యేర్పాటుచేయవచ్చినా నా స్వంతి ఖర్చులతో పరిష్కరించి యీ మేడవాక్కును స్వీకరణగలవాడను. లాటరీలో వెలుపొందిన వారిని వారి స్వంత ఖర్చులతో వెలుపొందిన 15 రోజులలో వైదరతులతో క్రమమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని రోజుగా సుమరిజ స్ట్రారు అఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనలయును. అందుకు నావద్దన్న మెటెరియల్స్, యెన్ఫర్మేషన్స్, సర్టిఫికేట్లు వగైరాలు రిజిస్ట్రారి కాలముందు యిచ్చి ఆస్తి స్వాధీన పరచబడును. 5. టిక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ అడన్సును స్వయముగ వాయును, టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లతో నాచేర పనియ్యగల వేసినయెడల అందిన వెంటనే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగు బహుళం పంపించబడును. 6. పది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనుపాలకి ఒకటిక్కెట్లు కొనిపానుగా యివ్వబడును. 7. ముందు టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. 8. పోస్టు ఖర్చులు పంపినదే జవాబు యియ్యబడదు.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్లో మా నుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి సత్య నాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంధ్రదేశమును కలవరపరిచిన

రంపయచమ

నకు సంబంధించిన నవల. కథానందర్పములు, పర్జనలు, రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి వైజా గారం పేజీలు : వెల రూ 1.0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమీషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా ౧-కి లక్షలు ౧౦ మాత్రమే.

అమృతాంజనము తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.

అమృతాంజనము డిపో { 109, ప్రేరి కోడ్లు, పోస్టు - బొంబాయి.
7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

తామర తైలము - తామర, తిట్ల, గజికి మంచిది

రాజారాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూతినాశకములగు చాల మంచిదనియ్యుతో తయారై చేయబడి ప్రాఖ్యాతిగాంచినది. డబ్బీ 1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

ముఖ్య గమనింపు (2942)

మోగ్యతాపత్రములు

(5) మేడడు నువయోగియనట్టివా రందరిని నాచెనానె సిటిలో నుంచి, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి ఫాస్ట్ డ్రాక్ కోవధము ఒక వరము వంటిది. నా మేడడు సంబంధమైనట్టి వ్యాధులన్నియు పూర్తిగా నయమైనది.

బొంబాయి

28-8-20

కె. బాన్ సన్,

రిమెర్స్ హింధు డిస్ట్రి కత్తెరు.

బహుమానము

కైత్య విద్య

అయిదేళ్ల కైత్యములకు మాగ్నెట్స్ వ్యాఖ్యానము దొకానము.

మలమలచందనము

గనేరియా

గంధర్వ పాత్ర గాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలలవారికి సంతోషి:— మేహము, నిక్కాక, కుక్క నవ్వు, నిస్సత్తుపి, అతియాక్రమము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యశ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాన ప్లాప్తిని, కలిగించు వగ్రపాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రు డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (8851)

రోజులవ్వు శిశ్యాము:— ఇది కులవద్దమున పోగట్టి కాల విలేచనమును వక్రముగ కలిగించుటకు అమృతప్రాయము. 16 రు డబ్బీ రు 0-11-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0
వి. పి. పి. అందుకో, అయ్యుర్వేదసమాఖ్య, వెలిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

ముఖ్య గమనింపు

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేది నుండి అన్ని ఫరాలు మార్చబడినవి.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,
Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము సమస్యించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, నమ్మక గుణము నివృత్తమును ఆయుర్వేద శాస్త్రభిజ్ఞులగు నామాను చేయు చున్నాము

హిందూ శాస్త్రమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తువదనములన్నిటిలో బంగారు వలకములు బాగుచున్నవి వర్ధిల్లుచున్నవి.

వైదిక విలాసములను ప్రాసంగికంధరల పట్టి పురిచియున్నది.

జాండూ వర్త మ్యాటికల్

వర్కు

ఆయుర్వేద శాస్త్రముల శేషమునారు (388) బొంబాయి నెం 13.

డి ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ప్రెస్ గు కంపెనీ, పాత పేజిలు. తయారు.